

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

อนุชิต นาสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ในเดือน ปี 23 เม.ย. 2552

เลขทะเบียน.....00219907

ฉบับพิมพ์ครั้งที่

04
372.9

01887

2550

0.1

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

2550

**A STUDY ON THE GUARDIANS' NEED OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
OF KHLONGBANGKRABUE SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL SERVICE AREA ZONE 2**

ANUCHIT NASOMBOON

This research is a part of the study under the curriculum of Master of Education
Program in Educational Administration

2007

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

โดย อนุชิต นาสมนูรณ์

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ดร.นิวัตต์ น้อยมณี

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

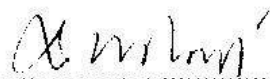

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (แผน ข)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.นิวัตต์ น้อยมณี)

อนุชิต นาสมนุรณ. (2550). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2. จิตยานิพนธ์
 (แผน ข) คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
 เจ้าพระยา.
 ที่ปรึกษา : ดร.นิวัตต์ น้อยมณี, รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพัฒน์ เพิ่มผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
 ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 สภาพ
 ความต้องการของผู้ปกครอง 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน
 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ
 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 157 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 33 ข้อ
 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน
 ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก
 ทุกด้าน ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ความต้องการอยู่ในระดับมาก
 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความต้องการอยู่ในระดับมาก
 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ด้านจัดบริการนักเรียน ความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

Anuchit Nasomboon.(2007). A Study on the Guardians' Need of Educational Management of Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2. Master of Education. Bangkok : Graduate School of Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Advisors : Dr.Niwat Noymanee, Assoc. Prof. Dr.Pornpipat Permpoon

The purposes of this study were to reveal the guardians' need of educational management of Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2 in 3 aspects. Those were the arrangement of experiences and activities for teaching and learning, the arrangement of the inner environmental conditions of the school and the arrangement of services for the students. The sample using in this study were 157 guardians of the primary level 1-6 students who had been learning in Khlonbangkrabue School. The instruments using for collecting data was of 1 kind: The five-level rating scale questionnaire with 33 items. The statistical procedures used for analyzing data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation; was used in analyzing and calculating data.

The findings indicated that the guardians' need of educational management of Khlongbangkrabue School in overall aspects were at the high level. When considering each aspect found that the guardians' need of educational management was high overall level. As following; the level of the arrangement of experiences and activities for teaching and learning was high and the mean was 4.15, the level of the arrangement of the inner environmental conditions of the school was high and the mean was 4.14, the level of the arrangement of services for the students was high and the mean was 4.06.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์หรืออย่างดียิ่งจาก ดร. นิวัตต์ น้อยมณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (แผน ข) รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (แผน ข) และรองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ที่ให้ความกรุณาเมตตา ระยะเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ นางมุกดา บำรุงศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ นายวิเชียร พราหมนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ และ นายชุมพร รังรองทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมปริญญาสุรินทร์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณ ผู้ปกครองนักเรียนผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คณะครู และบุคลากรโรงเรียนคลองบางกระบือ นายนครินทร์ ผิวอ่อน ครูศศ.1 โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ เพื่อนบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้คำปรึกษาให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกด้านด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัว ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอน ปลุกฝังความใฝ่รู้ในการศึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ หากวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ฉบับนี้ จักมีคุณค่า และประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา และบูรพาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

อนุชิต นาสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
ประกาศศุณูปการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการศึกษาในโรงเรียน.....	12
บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากร.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	81
ภาคผนวก ค.....	87
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอก.....	37
2	ผลการวิเคราะห์สถานศึกษาจากผลการประเมิน.....	40
3	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
4	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวม 3 ด้าน.....	60
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน	61
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	62
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดบริการนักเรียน.....	63

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่	
1 แสดงการบริหารงานโรงเรียนคลองบางกระบือ.....	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาชีวิตแรกเกิด พัฒนาศักยภาพด้านต่างๆที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมไปถึงพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ดังพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการศึกษาว่า การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 :1) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณค่า มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมต่อสังคมความพอเพียง

ในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่องโดยยึด คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้าย ที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เทียบพร้อมทั้งด้าน คุณธรรม และ ความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง มีเหตุผลรอบคอบ และระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ คุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก ความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซึ่งสัจธรรมชีวิตอดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ

มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550 : 56)

องค์ประกอบที่สำคัญสูงสุดที่ทำให้เกิดการการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรดังกล่าวต้องประกอบไปด้วย คนที่มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก้ไขปัญหาค้นคว้าต่าง ๆ ในสังคมเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆตลอดชีวิต เริ่มจากวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถต่าง ๆ ทั้งการดำรงชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงสร้างสรรค์พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 2)

ดังนั้นเมื่อคนได้รับการพัฒนาสมดุลงามเหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน พวกเขาเหล่านั้นก็จะมีส่วนในการพัฒนาประเทศชาติตามศักยภาพอย่างเหมาะสมการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ จะต้องพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกระบวนการพัฒนาให้คนมีความรู้ ความสามารถ ความคิดและทักษะ รวมทั้งเป็นกระบวนการที่สร้างองค์ความรู้ สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ ความสำคัญกับการศึกษาไว้ดังนี้ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย การเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ และเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 (ราชกิจจานุเบกษา 2550 : 15)

ที่ผ่านมา ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่าการศึกษาเป็นเรื่องของครูกับโรงเรียนเท่านั้น จึงยกบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาของบุตรหลานให้กับโรงเรียนทั้งหมด เมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนแล้ว ตนเองก็ไม่เกี่ยวข้องใดๆอีก ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง แท้จริงแล้วผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มี

บทบาทและความสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตนเองเพราะเหตุว่า “ผู้ปกครองคือครูที่ดีที่สุดในโลก” เป็นครูคนแรกที่จะชี้โลกกว้างและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับลูก เป็นครูตลอดเวลา และตลอดชีวิต ที่จะให้ความรัก ความรู้ ความเอาใจใส่ ความห่วงใยต่อบุตรหลานของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง 2543 : คำนำ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะนำการศึกษาให้บรรลุสู่ปรัชญาการศึกษาของชาติที่วางไว้ และทำให้การศึกษาได้พัฒนาคนในชาติอย่างแท้จริง ดังเช่นอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2543 : 4) ได้กล่าวว่าการดึงฝ่ายต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมนั้นถือเป็นหลักการสำคัญและหมายถึงการเข้ามามีบทบาท หรือเพิ่มบทบาทของฝ่ายต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ เอกชน ภาคองค์กรพัฒนาชุมชน ชุมชนหรือสถาบันทางสังคมต่างๆ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กล่าวว่า จะต้องให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 11)

ความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นกับโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีบุคคลหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ซึ่งใกล้ชิดกับโรงเรียนย่อมที่จะสามารถส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษาในด้านการแก้ปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน การระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา การให้ความร่วมมือเป็นแหล่งเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ หากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนย่อมส่งผลให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการที่ผู้ปกครองต้องการให้สถาบันการศึกษาพัฒนาไปเพื่อบุตรหลานของตน ทั้งนี้ ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เพราะการจัดการศึกษาเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในการจัด

การศึกษาในระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 เป็นต้นมา ซึ่งมีการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีคุณธรรม และจริยธรรม จัดกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จัดให้ใช้ประโยชน์ได้สูงสุดของพื้นที่ตามสัดส่วนความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จัดตารางการใช้งานสลับหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนในสภาพของพื้นที่ที่มีอยู่จำกัด มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ธรรมชาติ สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม อากาศถ่ายเทได้ดี จัดพื้นที่พักผ่อนในร่ม พื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง ลานกีฬาด้านยาเสพติดที่เอื้อประโยชน์ต่อชุมชน ใกล้เคียงในการให้บริการ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนดูแลรับผิดชอบ และรักษาให้คงสภาพใช้งานได้ตลอดเวลา ด้านการจัดบริการนักเรียน จัดบริการนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น โครงการอาหารกลางวัน ที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ การจัดบริการด้านสุขอนามัย การจัดบริการด้านความปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้ง การแก้ปัญหาของนักเรียน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนของทุกปีการศึกษาโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูนักเรียนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนซึ่งสรุปได้ดังนี้ ด้านวิชาการผู้ปกครองต้องการให้ลูกทำการบ้านมากๆ ให้โรงเรียนสอนพิเศษเน้นการอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็น เพราะผู้ปกครองไม่มีเวลาสอนการบ้าน ติดตามความก้าวหน้าการเรียนของบุตรหลาน ซึ่งผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างในโรงงานเลิกงานมาถึงบ้านลูกนอนหลับแล้วและออกไปทำงานก่อนลูกตื่นนอน ด้านบริหารทั่วไป การปกครองนักเรียนผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้โรงเรียนดูแลนักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด อีกบางส่วนต้องการให้โรงเรียนผ่อนผันกฎเกณฑ์ไม่ต้องเคร่งครัดใช้จิตวิทยาในการเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมมากๆ เพื่อให้นักเรียนห่างไกลจากยาเสพติด ส่งเสริมความถนัดความสนใจของนักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถในทางที่สร้างสรรค์ อีกบางส่วนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยๆ แต่ไปเน้นวิชาการให้มากๆ เพื่อจะให้บุตรหลานนำความรู้ไปสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป

เรื่องการจัดการศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของการศึกษารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้มีผู้ปกครองนำลูกหลานมาเข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้น ในเขตบริการของโรงเรียนคลองบางกระบือ คือ หมู่ที่ 19, 20, 21 และ 22

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2550 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้ 157 คน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 - 612) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน อายุต่ำกว่า 35 ปี และ 35 ปีขึ้นไป ด้านวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ด้านอาชีพ ประกอบด้วย รับจ้าง รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำธุรกิจส่วนตัวและเกษตรกร

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคลองบางกระบือ ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยความต้องการของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ ประโยชน์ของการวิจัยมีดังนี้ จะเป็นข้อมูล และแนวทางเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องต่อความต้องการของผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยนี้ ไม่ใช่ความหมายทั่วไป เพื่อให้เข้าใจตรงกับความมุ่งหมาย จึงได้นิยามศัพท์ดังนี้

ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่เกิดจากความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่คาดหวัง หรือสิ่งที่ควรจะเป็น กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากมีความแตกต่างก็มีความต้องการขึ้น

ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา หมายถึง ระดับความต้องการของผู้ปกครองที่มากกว่าระดับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนคลองบางกระบือ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนคลองบางกระบือ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน

ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จากปีการศึกษา 2548 ถึงปีการศึกษา 2550 มีผู้ปกครองมาแจ้งเด็กเข้าเรียนดังนี้

ปีการศึกษา 2548 มีเด็กในเขตบริการ ้วยแจ้งเข้าเรียน จำนวน 127 คน มาแจ้งเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.81 ปีการศึกษา 2549 มีเด็กในเขตบริการ ้วยแจ้งเข้าเรียน จำนวน 144 คน มาแจ้งเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.72 และปีการศึกษา 2550 มีเด็กในเขตบริการ้วยแจ้งเข้าเรียน จำนวน 147 คน มาแจ้งเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.16 เฉลี่ย 3 ปีการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 9.89 สาเหตุใดผู้ปกครองจึงนำเด็กไปแจ้งเข้าเรียน ณ โรงเรียนอื่น และผู้ปกครองที่แจ้งเด็กเข้าเรียน โรงเรียนคลองบางกระบือ มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ หรือไม่

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา "ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2" เพื่อ โรงเรียนจะได้นำไปวางแผนในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการ ของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ตลอดจนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านจัดบริการนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2550 ด้วยการประเมินจากองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวนนักเรียน 263 คน โดยถือ ว่านักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 เปิดสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา และระดับชั้นประถมศึกษา

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนคลองบางกระบือ

นักเรียน หมายถึง เด็กนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนคลองบางกระบือ

อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้ปกครอง ตามปีปฏิทินแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี และ กลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มรับจ้าง กลุ่มรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มทำธุรกิจส่วนตัวและเกษตรกร

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดของ มามี โชติมา (2546:8) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครในด้านตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ ในด้านตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคลองบางกระบือ ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปในบทที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์
2. การจัดการศึกษาในโรงเรียน
3. บริบทโรงเรียนคลองบางกระบือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

ความต้องการเป็นสภาวะของคน ที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิด ขึ้นจริง หากมีความแตกต่างกันก็เกิดความต้องการขึ้นมนุษย์จะเติมสิ่งที่ขาดไปเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่ เป็นจริง โดยความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ มีผู้ให้ความหมายของความต้องการ (Need) ไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory)

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 80 - 92) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงมากในช่วง ค.ศ.1908 - ค.ศ.1970 ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการจำเป็นอยู่ 5 ชนิด มีลักษณะต่อเนื่องตามลำดับขั้น (Hierarchy of Needs) คือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นที่สูงก็จะตามมา มาสโลว์ได้อธิบายว่า "เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นก็มีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นๆ เมื่อคนเรามีความต้องการที่พักผ่อนเพียงพอแล้ว มีอาหารและมีความเพียงพอแล้ว คนเราก็จะมีความพยายามค้นหาความต้องการตระหนักรู้ในตัวตนของตนเอง" มาสโลว์เป็นนักจิตวิทยาและนักมนุษยนิยม ที่สนใจเกี่ยวกับเกียรติยศและคุณค่าของบุคคลเป็นอย่างมาก เขาเชื่อว่าบุคคลมีความสามารถในทางบวกที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตน มาสโลว์นำประสบการณ์จากการเป็นนักจิตวิทยาและผู้ให้คำปรึกษามาเป็นพื้นฐานในการเสนอทฤษฎีที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการเป็นลำดับขั้น 5 ขั้น จากขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุด คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการปัจจัยสี่ ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ซึ่งความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นองค์กรทุกแห่งจึงตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายด้วยวิธีทางอ้อม คือการจ่ายเงินค่าจ้าง

2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เมื่อได้รับตอบสนองทางร่างกายจนเป็นที่พอใจแล้ว จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมา ซึ่งจะต้องการความปลอดภัยและมั่นคงทั้งทางร่างกาย เช่น ต้องการได้รับความคุ้มครองปกป้อง ต้องการกฎระเบียบและกฎหมาย ต้องการเป็นอิสระส่วนตน ต้องการการดูแลรักษาเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นต้น และความปลอดภัยและมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น ต้องการซื้อขายแลกเปลี่ยน ต้องการงานที่มีความมั่นคงและปลอดภัย ต้องการมีเสถียรภาพ เป็นต้น

3. ความต้องการสังคม (Social - Belonging Needs) เริ่มแรกมาสโลว์ เสนอว่า เป็นความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมในสังคม (Love and Belonging Needs) ต่อมาได้รวมเอาความรู้สึก ต้องการมิตรภาพ ต้องการมีสัมพันธภาพกับเพื่อน กับสามีภรรยา และบุตรหลานเข้ามาด้วย ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับจากสังคม ถ้าไม่ได้รับความพึงพอใจจากความต้องการขั้นนี้ จะเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง ว้าเหว่ ถูกตัดออกหรือถูกปฏิเสธจากสังคม ซึ่งมาสโลว์เห็นว่าสามารถทำให้เกิดผลต่อเนื่องไปถึงการปรับตัวที่ไม่ดีในสังคมได้

4. ความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับนับถือจากคนอื่น และความต้องการการยอมรับนับถือตนเอง เคารพตนเอง ความต้องการการยอมรับนับถืออาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือความต้องการยอมรับนับถือภายในคน เช่น ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความต้องการมีความสามารถ (Competence) ความภาคภูมิใจในคุณภาพ ของงานที่ทำ จะช่วยให้เกิดการยอมรับนับถือในตนเองมากขึ้น อีกประเภทหนึ่งเป็นการยอมรับนับถือตนเองภายนอก เช่น ความมีชื่อเสียง ความมีสถานภาพ ความมีเกียรติยศ การได้รับความสนใจ การมีผู้อื่นยอมรับตาม การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ในประเภทนี้อาจทำให้ผู้ที่มีความต้องการยอมรับนับถือสูงมีลักษณะต้องขึ้นหรือพึ่งพา (Dependent) ผู้อื่น ทำให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง ในบางสถานการณ์อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ระหว่างการกระทำตามความคิดของตนเองกับการที่จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

5. ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน (Self - Actualization Needs or Self-realization Needs) เป็นความต้องการพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด ได้แสดงออกซึ่งทักษะ และความเป็นเลิศในบางสิ่งบางอย่างที่ตนมี มีอารมณ์ซึ่งแสดงออกถึงบุคลิกภาพที่สมบูรณ์

ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีการสิ้นสุด นั่นคือ เมื่อมีความรู้สึก (Sense) ว่าตนเองมีจุดหมายปลายทางสุดท้าย (Ultimate Goal) แล้วก็จะมีเป้าหมายต่อไปเรื่อยๆ ตามศักยภาพของตน งานของมาสโลว์ในระยะต่อมาได้อธิบายว่า ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตนไม่อาจอธิบายได้อย่างสมบูรณ์เพียงพอเหมือนกับความต้องการชั้นอื่นๆ เพราะความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน มีแนวโน้มว่า บุคคลจะมีศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความสำเร็จแห่งตนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544 : 34 – 135)

พรธณี ชูทัย เชนจิต (2538 : 471) ได้จัดกลุ่มความต้องการตามแนวของมาสโลว์เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 เป็นความต้องการขั้นต่ำ หรือความต้องการเนื่องจากการขาดหรือไม่มีซึ่งต้องการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก และเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า ความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนา เป็นความต้องการเนื่องมาจากความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า ความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนา เป็นความต้องการเนื่องมาจากการแสวงหา มิใช่เนื่องมาจากการขาดหรือการไม่มี ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพ เป็นความต้องการของผู้ที่จะพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นคนที่สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะตนเองได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่ำอย่างเต็มที่แล้ว ทั้งเป็นผู้ที่มองเห็นศักดิ์ศรี และคุณค่าในตนเอง ตลอดจนมีความนับถือในตนเอง ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ความดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิดจะปรากฏออกมา ตามแนวคิดของมาสโลว์ คนพร้อมทั้งใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองทำประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ เชื่อมโยงกับแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) เกี่ยวกับความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์ สรุปได้ว่า ความต้องการระดับแรกที่สุดคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐาน เป็นความอยู่รอดของชีวิต ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการด้านอาหารที่มีประโยชน์และน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนมีความปลอดภัยในโรงเรียน ตลอดจนการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ความต้องการทางด้านสังคมและเป็นเจ้าของ ผู้ปกครองมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในโรงเรียน จึงต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ระดับสูง มนุษย์ทุกคนต้องการได้รับ ความรัก ความสำเร็จ ต้องการมีเกียรติยศ และมีฐานะในสังคม ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อ

ความสำเร็จของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน ถ้านักเรียนประสบความสำเร็จก็จะส่งผลให้ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และระดับสุดท้ายความต้องการที่จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวัง เป็นความต้องการของผู้ปกครอง ที่ต้องการใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม ในกรณีที่มีความต้องการนั้นได้รับการยอมรับ โรงเรียนนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติ แสดงว่าโรงเรียนได้สนองความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความสุข เพราะความต้องการของตนได้รับผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลีลแลนด์ (McClelland's Acquired-Needs Theory)

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลีลแลนด์ (McClelland อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคนอื่น ๆ 2541 : 12) กล่าวว่า บุคคลมีความต้องการแตกต่างกัน และเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ประการ คือ

ประการแรก ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement : nAche) หมายถึง บุคคลต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ บุคคลที่ต้องการความสำเร็จจะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย ต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อประเมินผลงาน มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง บุคคลผู้ต้องการความสำเร็จ จะต่อสู้เพื่อให้บรรลุความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลในรูปสิ่งของ

ประการที่สอง ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation : nAff) หมายถึง บุคคลต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการมีความสัมพันธ์และผูกพันกับสมาชิกในกลุ่ม มีความเป็นมิตรและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น

ประการที่สาม ความต้องการอำนาจ (Need for Power : nPow) หมายถึง บุคคลต้องการอำนาจ เพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการเป็นผู้นำในการตัดสินใจ บุคคลซึ่งต้องการอำนาจ (nPow) สูงจะมีความพยายาม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น มีความพอใจที่จะอยู่ในสถานการณ์การแบ่งปัน หรือสถานการณ์ซึ่งมุ่งที่สถานภาพและมีความต้องการความภาคภูมิใจ รวมทั้งการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นด้วยการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดทฤษฎีของแมคคลีลแลนด์ สรุปได้ว่า แรงจูงใจจากความต้องการของบุคคลมีความสำคัญต่อองค์การมาก เพราะบุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง มักทำอะไรเพื่อตนเองมากกว่าเพื่อคนอื่น หรือต่อองค์การ จึงอาจมีปัญหาการทำงานร่วมกับคนอื่น และการรอรับผลตอบแทนจากการทำงานกรณีบุคคลที่มีความต้องการอำนาจเชิงส่วนตัวสูง ก็มักจะทำให้คนอื่นทำอะไรเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง บุคคลที่มีความต้องการความสัมพันธ์กับคนอื่นสูงก็มักมีจุดอ่อนในการบริหารและบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งทางการบริหารมากกว่าลักษณะอื่น คือ บุคคลที่มีความต้องการอำนาจเชิงสถาบัน จากแนวคิด และ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการดังได้กล่าว

มานี้ อาจกล่าวได้ว่าการสำรวจระดับความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการสะท้อนความรู้สึกของผู้รับบริการซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาซึ่งคุณภาพของผู้เรียน มากยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาในโรงเรียน

ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทางสังคมเป็นรากฐานสำคัญของ การสร้าง สะสมพลังของชาติ ชาติใดมี "ทุนทางสังคม" แข็งแกร่ง มีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหนย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2542 : 8)

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545 : 3)

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้และรับความรู้และประสบการณ์การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝัง ค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่ให้ผู้คนมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545 : 9)

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษา คือ การดำเนินการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ คุณธรรมและสังคม

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาบุคคลและการพัฒนาสังคมแต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุผลหลายประการได้แก่ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545 : 4 – 5)

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพโดยถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือตามโอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียน สถานศึกษาปฐมวัยทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมนักเรียนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้นักเรียนในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้นักเรียนวัยเรียนขั้นพื้นฐาน ได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เขาวงนปัญญา ความสนใจที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและสถานศึกษา ส่วนนักเรียนในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดังปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หรือโดยวิธีการอื่นนอกกรอบ และตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริม ให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูงมุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระ ที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบ การประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ

5. พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถ และตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการ คือ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดเสริมเติมเต็มในลักษณะการฝึกอบรมและการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือการใช้สื่อต่าง ๆ ช่วยเสริมวัตถุประสงค์ส่วนนี้ ยังรวมไปถึงการ

พัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษาตามกระบวนการปกติให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของการจัดการศึกษา

ความจริงก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วยจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่คือ หลักสูตรศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ติดตามผลการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 16 กล่าวว่า การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา มาตรา 17 ให้มีการจัดการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สาเหตุที่ทำให้มีการปฏิรูปการศึกษา ก็คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 16)

1. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และมีความคิดสร้างสรรค์

2. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการ และทักษะในการดำเนินชีวิตที่สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ อย่างหลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองท้องถิ่นและ ชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การ สร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม แห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิด โอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดการทำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและ การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของ หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ กำหนดให้มีการศึกษาภาค บังคับ จำนวน 9 ปี (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 17) ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นใน นโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติปรับโครงสร้าง และระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยอาศัยอำนาจตามความในบท เฉพาะกาล มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงเป็นการสมควร กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพ ด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้าง

หลักยึดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่ จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำสาระในรายละเอียด เป็นรายปีหรือรายภาค ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติ อันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้อง มีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยัง จำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้ ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากลทั้งนี้กระทรวง ศึกษาธิการจะได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระต่าง ๆ แนวทางการวัดและการ ประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการวิจัย ในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และ ผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 และมาตรา 7 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ 2542 : 19)

1. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม
2. มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
5. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

6. รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศ
7. ส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
8. ส่งเสริมความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการจัดการศึกษา

หลักการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 1 มาตรา 8 มาตรา 9 และหมวด 4 มาตรา 22 กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นอย่างต่อเนื่อง
3. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ต่อการจัดการศึกษา
4. ให้สังคมมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา คือ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
6. ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้
7. ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (ปรัชญา เวลาวิรัช, 2545 : 3 – 5)

1. สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระหลักสูตรเหล่านี้ ซึ่งอาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับ แก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงบุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย อนึ่ง ครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพออยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า "ปฏิรูปการเรียนรู้อ" ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้นอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆนี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์มาประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษานั้นยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการงานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษา

จึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายถอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน สิ่งสำหรับผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแล คือ ความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

8. ผู้เรียน ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษาเพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษาบรม การประเมินและการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญ คือ "ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน"

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบ อาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 17) ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักยึดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ใน

ภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับกรพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปี หรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผลสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องนอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ยังจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตร และกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะได้จัดทำ

เอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการวัดและประเมินผลการจัดระบบ และแนวโนสถานศึกษาคาววิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้อตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 18)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นกระบวนการผลิตกำลังคนระดับพื้นฐานซึ่งประเทศไทยมีความต้องการมากที่สุดเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานที่ก่อให้เกิดสมรรถภาพในตัวบุคคล และส่งผลถึงคุณภาพของการศึกษาของคนไทยนโยบายและแนวคิดหลักของการจัดการ ศึกษา ระดับประถมศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จวบจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2530 ได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ในการพัฒนาประเทศไปสู่ระบบเกษตรอุตสาหกรรม ปัจจุบันได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็น 9 ปี ในบางพื้นที่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่ารัฐได้มุ่งเน้นการขยายตัวของศึกษาภาคบังคับให้กับประชาชนของประเทศจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และจะเป็น 12 ปีในที่สุด สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงแนวคิดในปัจจุบันที่มองการศึกษาเป็นทั้งการกลมกลืนบุคคล (Socialization) การบริการพื้นฐาน (Services) และการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ (Investment) นอกจากนั้นรัฐยังได้เน้นการศึกษาพื้นฐานในแง่ของ Education for All และ All for Education นั้นหมายถึงการศึกษาเพื่อปวงชนและสิ่งทั้งหมดในสังคมเพื่อการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 20)

ดังนั้น ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา คือ สิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าเด็กจะได้รับหรือเป็นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดให้แก่เด็กนักเรียนซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และการจัดบริการนักเรียน

การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน (มาตรา 24) ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนโดยการผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา เช่นเดียวกับ นิรมล

ศตวรรษ และคณะ (2540 : 112) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน การทดสอบ เป็นต้น ซึ่งการสอนจะดำเนินไปได้ด้วยดี จะต้องคำนึงถึงการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างมีระบบดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) คือ ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาวิชา สื่อการสอน เป็นต้น
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการจัดการสอน เป็นการวางแผนและเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการสอน

3. ผลผลิต (Product) เป็นผลสมบูรณ์ของผู้เรียน จากการวัดและประเมินผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ปรารถนาของผู้เรียนเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร

การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ชั้นตอน มีกระบวนการซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้อย่างมากมาย ในการจัดการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลได้ดีขั้นนั้น โบกซ์ (ลักษมา สุวรรณลอยล่อง, 2546 : 52 อ้างถึงใน Bogue, 1974 : 150) ได้เสนอแนวความคิดที่ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายไว้ 4 ประการ คือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความมีเสถียรภาพทางปัญญา ฉะนั้นจึงต้องให้เสถียรภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิด หรือใช้สติปัญญาของเขาอย่างเต็มที่

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะตัว เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งความสนใจและแบบแผนของการเรียนรู้ ฉะนั้นจึงต้องระลึกไว้เสมอว่า ไม่มีวิธีสอนใด ที่จะใช้ได้ดีสำหรับผู้เรียนทุกคน

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำเอง ฉะนั้นผู้สอนจำเป็นจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้เสมอ

4. การเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ฉะนั้นผู้สอนจึงไม่ควรมุ่งสืบทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น ครูผู้สอนควรดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนสำคัญๆ ซึ่ง กาเย (นิรมล ศตวรรษ และคณะ, 2540 : 103 อ้างถึงใน Gagne, 1968 : 93) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น จะมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญๆ ดังนี้คือ

1. สร้างความเข้าใจ คือทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน
2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน ให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้าว่าเรียนเรื่องนี้แล้ว ผู้เรียนจะทำอะไรได้

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงพื้นฐานความรู้ที่จะนำมาใช้เป็นการทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมจะเรียนบทเรียนใหม่ และสามารถนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่

4. เสนอบทเรียนใหม่โดยใช้สื่อกระตุ้น เป็นการเริ่มกิจกรรมของบทเรียนใหม่ โดยใช้สื่อการเรียนการสอนช่วย ซึ่งอาจจะเป็นเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ หรือกิจกรรมก็ได้

5. ให้แนวทางการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง แนะนำวิธีการและแหล่งค้นคว้า

6. ให้ผู้เรียนลงมือ และปฏิบัติ หรือแสดงพฤติกรรม เช่น พูด เขียน อภิปราย ฯลฯ

7. ให้ข้อมูลป้อนกลับ คือ ครูแจ้งผลการทำกิจกรรม หรือ ผลการแสดงพฤติกรรมว่าถูกหรือผิด ควรปรับปรุงอย่างไร

8. ประเมินผลหลังการปฏิบัติ คือการประเมินผลพฤติกรรมว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่โดยใช้เครื่องมือการวัดผล เช่น สังเกต ตรวจสอบงาน ใช้แบบทดสอบติดตามพฤติกรรม เป็นต้น

9. เพิ่มการจำ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ คือ การสรุป ทบทวนบทเรียนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว ให้ผู้เรียนนำการเรียนรู้ที่ได้จากบทเรียนไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ โดยครูอาจยกตัวอย่างสถานการณ์และลองให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่นำความรู้ที่เรียนมาแล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

ในหนังสือพุทธวิธีในการสอนในเรื่อง หลักการสอนของครูที่ดีและมีประสิทธิภาพจากพุทธวิธีในการสอน (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2540 : 14 – 17) ได้นำหลักการสอนของพระพุทธองค์มาอธิบายด้วยภาษาง่าย ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้เข้าใจในเนื้อหา และขอบเขตของกฎเกณฑ์ และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่จะนำมาใช้ในการสอนอย่างชัดเจน ตลอดจนรู้ขีดความสามารถของบุคคลที่มีพัฒนาการอยู่ในระดับต่าง ๆ

2. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นอย่างดี

3. รู้วิธีการและกลวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะนำเข้าสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. มีความรู้ในวิชาสรีรวิทยา และจิตวิทยา อย่างน้อยให้ทราบองค์ประกอบต่าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่ของบุคคล และถ้าเป็นไปได้ควรมีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในทางวิทยาศาสตร์ เพื่อรู้จักสภาวะของสิ่งทั้งหลายและมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสิ่งเหล่านั้น อันจะเป็นเครื่องเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

5. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความโน้มเอียง แนวความสนใจ และความถนัด โดยธรรมชาติ

6. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านระดับสติปัญญา ความสามารถ พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความพร้อมที่จะเรียนรู้

7. รู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคถ่วง หรือส่งเสริมเพิ่มพูนผลสำเร็จของการเรียนรู้ และการฝึกอบรมในระดับต่าง ๆ เข้าแก้ไขหรือส่งเสริม นำการเรียนรู้และการฝึกอบรมให้ดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดี

8. รู้ประวัติพื้นเพเดิม และประสบการณ์ในอดีตของผู้เรียน

9. พิจารณาสังเกตดูผู้เรียนในขณะที่เขามีบทบาทอยู่ในชีวิตจริงภายในกลุ่มชน หรือสังคม สามารถรู้เท่าทัน และเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เขาแสดงออกในขณะนั้น ๆ ว่าเป็นผู้มีปัญหาหรือไม่อย่างไร มองเห็นสาเหตุของปัญหานั้น และพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือแก้ไขได้ทันที

10. รู้ชัด เข้าใจแจ่มแจ้ง และแน่ใจว่าผลสัมฤทธิ์ที่เป็นจุดหมายนั้นคืออะไร เป็นอย่างไร และตนเองสามารถกระทำผลสัมฤทธิ์นั้นให้เกิดขึ้นได้จริงด้วย

นอกจากหลักการสอนทั้ง 10 ข้อแล้ว ตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพหรือให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทันที คือ ครูที่เป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน คือเป็นที่รัก น่าเคารพ น่ายกย่อง คอยให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาที่ดี พร้อมที่จะรับฟัง และสามารถชี้แจงแถลงเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งได้ พร้อมทั้งเป็นผู้ชี้แนะทางหรืออำนวยความสะดวกช่วยให้ผู้เรียนดำเนินเข้าสู่ปัญญา เริ่มจากการช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้อง (พระธรรมปิฎก, 2540 : 6 - 8)

นอกจากนี้ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในบทเรียนและเป็นผู้ลงมือกระทำให้มากที่สุด เพื่อนักเรียนจะเป็นผู้สร้างปัญหาให้เกิดแก่ตนเอง ไม่ให้เป็นการบังคับการเรียนรู้ และส่งเสริมให้มีการเชื่อมั่นในหลักการ วิธีการและสมมติฐานต่าง ๆ หลังจากได้คิดพิจารณาตนเอง โดยมีเหตุผลเป็นฐานรองรับอย่างเพียงพอ หรือเน้นความสำคัญของอิสรภาพในทางความคิดเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสร้างปัญญา

โคเบียร์ (อเนก นามวงศ์, 2546 : 31 - 33 อ้างถึงใน Kibier, 1974 : 73 - 79) ได้เสนอหลักการในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนเอาไว้ 10 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นผู้เรียนควรได้มีความรู้เบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้มีความรู้เบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้รับการอุ่นเครื่องเสียก่อน ด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ว่า ความรู้เดิมอะไรบ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ และความรู้เดิมอะไรบ้าง ที่อาจมาขัดขวางความรู้ใหม่

2. การจูงใจ ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเขามีความสนใจในสิ่งที่ถูกนำมาให้เขาเรียน การเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน หรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ

วางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ จะเพิ่มความสนใจใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียนได้ กิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนกระทำ ควรจะมีลักษณะที่ทำให้เขารู้สึกมั่นใจว่าจะกระทำให้สำเร็จลงไปได้

3. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทางเป็นแบบอย่างการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ถือว่าประสบผลสำเร็จหรือน่าพอใจ จะช่วยทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นตามไปด้วย

4. การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา การกระทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องของผู้เรียนเป็นหลัก เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากสิ่งที่เขาได้ลงมือทำเอง หาใช่สิ่งที่คุณสอนได้กระทำไม่

5. การแนะแนว ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ จนกระทั่งเขาสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้เองโดยลำพัง

6. การฝึกปฏิบัติ ในการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนควรได้รับโอกาสที่จะฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เรียนรู้ใหม่บ่อยครั้ง

7. การแจ้งผลกลับไปให้ทราบ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่แต่ละครั้งนั้น ผู้เรียนควรได้รับทราบผลการแสดงพฤติกรรม หรือการปฏิบัติงานของเขาโดยทันที

8. การจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนนั้น เนื้อหาวิชาควรถูกนำมาจัดในลักษณะที่จะให้ผู้เรียนเรียนจากง่ายไปหายาก หรือจากสิ่งใกล้ตัว ไปหาสิ่งไกลตัว การเรียนรู้ให้สำเร็จ ก็จะได้ดำเนินไปตามนั้น หากไม่แล้วผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

9. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในด้านวิธีการเรียนรู้และอัตราในการเรียนรู้ ฉะนั้นประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียนจึงต้องจัดในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการที่เขาถนัด และในอัตราที่เหมาะสมกับความสามารถ

10. พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องระลึกอยู่เสมอว่า ทักษะในการกระตุ้นความสนใจ การอธิบาย การให้คำแนะนำ การใช้ตัวเสริมแรง ตลอดจนบริการห้องเรียน ล้วนแต่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดวิธีการสอนในแต่ละวิชา และแต่ละชั่วโมง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่จุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2544 : 43) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนเพราะกิจกรรมทั้งของผู้เรียนและผู้สอนที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ดังนั้นผู้สอนจึงไม่ควรละเลยจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจให้สอดคล้อง

กับวัย สติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน และเนื้อหาของบทเรียนนั้นๆ โดยจะต้องจัดอย่างมี
จุดหมาย

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2544 : 44)

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาไปพร้อมกัน
2. เพื่อสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน
3. เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน
4. เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัยความสามารถความสนใจของผู้เรียน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ
7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ
8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ท้าทายความคิดความสามารถของผู้เรียน
9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย
10. จัดกิจกรรมโดยมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน
11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมทุกครั้ง

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีนั้น
ครูผู้สอนจะต้องพิจารณา หรือเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนแต่ละเรื่อง รวมทั้ง
เหมาะสมกับผู้เรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอน การสอนที่เร้าความสนใจของผู้เรียน มีการวัดผล
และประเมินผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรดำเนินเพื่อ
ประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยมุ่งพัฒนาความเจริญทุกด้านแก่ผู้เรียน เราให้ผู้เรียนได้
แสดงออก ได้มีส่วนร่วมฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศ
ที่รื่นรมย์ สนุกสนาน ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัยความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

นงลักษณ์ มีจรรยา (2546 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมหมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบ หรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก ที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต สิ่งที่อยู่โดยรอบนี้ จะมีผลต่อสิ่งมีชีวิตนั้น มิใช่เพียงที่เป็นรูปร่างนามธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพันความรู้สึกนึกคิด และกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วยดังนั้นสภาพแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วย

วิเชียร กระพีแแดง (2543 : 22) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนประกอบด้วย

1. อาคาร สถานที่ คือ การก่อสร้าง และการออกแบบอาคารเรียน ห้องเรียน ซึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อเจตคติ และพฤติกรรม
2. องค์ประกอบขององค์การ คือ ส่วนประกอบของโครงการที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน เช่น ขนาดของโรงเรียน ลัดส่วนของนักเรียน เครื่องแบบนักเรียน วิธีสอน
3. บุคคลโดยรวม คือ คุณลักษณะเฉพาะต่างๆ ของบุคคลแต่ละคนที่ประกอบกันขึ้น เช่น ใจดี ภาวะจิตใจ เป็นต้น
4. บรรยากาศทางสังคม ซึ่งเกิดจากตัวประกอบดังกล่าวทั้ง 3 องค์ประกอบ ซึ่งเกิดปฏิสัมพันธ์กัน

ประสงค์ วงศาโรจน์ (2541 : 11) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมสถานศึกษา หมายถึง สถานการณ์ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมแนวความคิด ความรู้สึก เหตุการณ์ บรรยากาศ ระบบการศึกษา การปกครอง กิจกรรม ศักยภาพของบริเวณอาคาร สถานที่ สิ่งต่างๆทั่วไป ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาคน ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจของนักศึกษาในสถาบัน

อรพัญญ์ ประสิทธิ์วิรัตน์ (2545 : 54-59) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ว่า หมายถึง สภาพสภาวะ หรือสิ่งต่างๆที่อยู่รอบๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ หรือเป็นนามธรรมที่สามารถมองเห็นได้ อยู่ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียน และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้น เกี่ยวข้องหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน จะเป็นสิ่งที่มีควมพึงพอใจในการเรียน ทำให้เกิดสมาธิและปัญญา และได้ให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน พอสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมจะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียนที่มีความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนมีความสุขในการสอน
2. สภาพแวดล้อมจะสนับสนุนการเรียนในหลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียน เปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้
3. สภาพแวดล้อมจะช่วยจัดประสบการณ์ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นประสาทสัมผัสและสร้างประสบการณ์ สภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน มีการแสดงออกทางกายวาจาและใจ ตามแบบอย่างที่ดีที่สังคมยอมรับ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีความประพฤติปฏิบัติที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี มีการหล่อหลอมและเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์
5. สภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ผู้เรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะรู้จักสำรวจ อยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น ชั้นเรียนจะมีระเบียบระบบและง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น
6. สภาพแวดล้อมเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียน สถาบันหลายแห่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้เป็นอย่างดี แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรับผิดชอบ สร้างนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่แต่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน
7. สภาพแวดล้อมจะเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน ซึ่งจะเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบายสงบ ปราศจากสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้น
8. สภาพแวดล้อมจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหว โยกย้าย จะทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเรียนเสมอไป ผู้สอนอยู่ท่ามกลางผู้เรียนจะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียน ผู้เรียนจะลดความกลัว กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นและมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยลดความเมื่อยล้าหรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ที่พอเหมาะกับร่างกายผู้เรียน การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสม เป็นต้น

ดังนั้นสภาพแวดล้อมสถานศึกษา จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในการศึกษา

สุวรรณ รุทธานุรักษ์ (2540 : 9) ให้ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการจัดระบบการใช้เวลาในการปฏิบัติงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา เช่น การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ห้องเรียน ห้องประชุม การปรับปรุงอาคารสถานที่การจัดตกแต่งและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในโรงเรียน

อรมณ สุวรรณपाल (2542 : 70) กล่าวว่า การสร้างเสริมมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติให้มีคุณค่าทางด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม ความอ่อนโยน ความเรียบง่ายนั้น เกิดจากการสร้างสภาพแวดล้อม และการจัดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติเป็นสำคัญ แม้ว่าจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย แต่โดยขอบเขตความรับผิดชอบของโรงเรียนแล้ว จึงต้องเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม สงบและเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจเยาวชนของชาติให้อารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น รักสวยรักงาม เห็นคุณค่า เกิดความรู้สึกหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสถานที่จัดให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวกสบายและปลอดภัย สภาพแวดล้อมจะต้องมีสภาพภายในและสภาพภายนอกห้องเรียน

สวัสดิ์ จงกล และจันตรี คุปตะวาทีน (2543 : 21) ได้ให้สาระของการดูแล ตกแต่งโรงเรียนให้เหมาะสม สวยงาม เรียบร้อย ร่มรื่น ที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น จัดอาณาเขตบริเวณที่เหมาะสมถูกสุขลักษณะ ไม่มีอันตรายต่อครู และนักเรียน อาคารเรียนอยู่ในสภาพดีใช้การได้ จัดเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการเรียนการสอน เป็นแหล่งที่สามารถหล่อหลอมนักเรียนไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป ในการจัดอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม นอกจากการจัดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ให้หลากหลาย เพราะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะได้ผลดี ขึ้นอยู่กับบรรยากาศที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจที่จะเรียน มีความสนุกสนาน สดชื่น มีสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ร่มรื่น สวยงามน่าอยู่ เป็นการเรียนตามสภาพธรรมชาติของเด็ก เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าในการดำรงชีวิต จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เป็นอุทยานแห่งการเรียนรู้ อันจะเป็นการเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม โดยมีการดำเนินงานดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์ข่าวสาร และสารสนเทศในโรงเรียน ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2. จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักเรียน ตลอดจนมีการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น และสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน

3. จัดให้มีบรรยากาศทางวิชาการภายในโรงเรียน โดยจัดให้มีศูนย์สื่อ และศูนย์ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ห้องวิชาการต่างๆ และห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนด้วยตนเอง

4. จัดให้มีห้องมุมนิทรรศการ พิพิธภัณฑสถานทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. จัดให้มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน รวมทั้งบริเวณโรงเรียน โดยทั่วไป ให้มีความร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ มีการจัดบริการสถานที่และสวนสุขภาพเพื่อการกีฬา และนันทนาการที่เหมาะสม และเพียงพอ โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในด้านต่างๆดังนี้

5.1 การจัดสวนหย่อม โดยจัดสวนที่ย่อส่วนธรรมชาติของพันธุ์ไม้ให้เล็กลง

5.2 การจัดสวนป่าธรรมชาติ ปลูกพันธุ์ไม้ที่โตเร็ว ให้ความร่มรื่น

5.3 การจัดสวนเกษตร การปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล โดยจัดทำเป็นแปลงฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน และอีกส่วนหนึ่งจัดทำเป็นแปลงสาธิตให้นักเรียนร่วมกลุ่มกันทำโดยให้นักเรียนหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี เพื่อจะได้ผักที่ปลอดภัย

5.4 การจัดสวนสมุนไพร

5.5 การจัดสวนสุขภาพ

5.6 การจัดสวนหนังสือ

5.7 การจัดแหล่งน้ำที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศ เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งช่วยชุบชีวิตให้สดชื่น ร่มรื่น แจ่มใส มีการเลี้ยงสัตว์น้ำ การปลูกพืชประดับในน้ำ

5.8 การประดับตกแต่งภายในตัวอาคาร เช่น ห้องพักครู โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องสุขา ควรประดับและตกแต่งด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ มีทั้งไม้เลื้อย และไม้ประดับ จัดตกแต่งให้ดูสะอาดตา และเรียบง่าย มีการเคลื่อนย้ายสับเปลี่ยนตามระยะเวลาที่เหมาะสม

6. จัดบรรยากาศที่สร้างเสริมความศรัทธา ความเลื่อมใสต่อโรงเรียน เช่น เมื่อก้าวเข้าประตูโรงเรียน ควรมีสิ่งช่วยสร้างศรัทธา เลื่อมใส สิ่งที่เหมาะสมที่สุด คือ จัดทำขุมบูชาพระพุทธรูปหรือธรรมชาติที่เสริมสร้างความประทับใจ เป็นต้น

7. จัดบรรยากาศแห่งความรัก ความอาทร ซึ่งจำเป็นต้องมีตั้งแต่เดินเข้าประตูโรงเรียน และออกจากประตูโรงเรียน เช่น จัดครูเวรยืนต้อนรับนักเรียนที่เดินผ่านเข้าประตูโรงเรียน สิ่งที่สำคัญที่สุด

คือ ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส และรับการสวัสดิ์ของนักเรียน ครูเวรเป็นตัวแทนของผู้บริหารโรงเรียนในการ ยืนต้อนรับการเข้าสู่โรงเรียนของนักเรียน และผู้ปกครอง

ขอบข่ายของการบริหารงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535 : 49) ได้ให้แนวทางในการบริหารงาน อาคารสถานที่ในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ตามเกณฑ์การรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับการใช้งานและให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด

2. เป้าหมายหลักอื่น ๆ ที่โรงเรียนเน้นเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 503) ได้กำหนดขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมว่า ประกอบด้วย การจัดสร้างอาคารสถานที่การใช้และบำรุงอาคารสถานที่ รวมทั้งการควบคุมดูแลและประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับ สถานที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องพักครู รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ที่ใช้เป็นที่พักผ่อน เล่นกีฬา สุขลักษณะของสภาพแวดล้อม และสาธารณูปโภคที่จัดบริการภายในโรงเรียน รวมถึง ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสะอาดปลอดภัยรอบๆ โรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมนับว่าเป็นปัจจัย ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งให้ความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม แก่ นักเรียนแล้ว การสร้างสภาพแวดล้อม และการจัดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ จะช่วยกลมกลืน จิตใจเยาวชนของชาติให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด เห็นคุณค่าของธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม อัน จะเป็นการเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการอีกทางหนึ่ง

การจัดบริการนักเรียน

ได้แก่การจัดการแนะแนวรวมทั้งการปฐมนิเทศ การให้ความ สะดวกและสวัสดิการแก่ นักเรียน เช่น การจัดการจราจร การจัดที่รับประทานอาหาร การจัดกิจกรรม นักเรียน (Student Activities) การกีฬา การควบคุมความประพฤติของนักเรียน การรักษาวินัย (Disciplinary Control) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการจัดบริการนักเรียนในด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความปลอดภัย

นภาพรธณ อุณาภูล (2540 : 75) การให้บริการด้านโภชนาการ ผู้ปกครองต้องการให้เด็ก ได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ปลอดภัย มีคุณค่า มีสารอาหารครบถ้วน 5 หมู่

ลาวิตรี พังงา (2545 : 63 - 64) ให้เด็กได้ตื่นนอนทุกวัน การให้บริการด้านสุขภาพอนามัย เพื่อเป็นการป้องกันและขจัดความเจ็บป่วย ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี เพื่อความเจริญเติบโต และพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2542 : 4) ได้ให้ความหมาย ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

วิชิต สุรัตน์เรือง (2541 : 144 - 145) กล่าวว่า การจัดบริการเป็นการดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของบุคลากรในโรงเรียนให้อยู่อย่างมีความสุข ได้รับการตอบสนองของความต้อการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การจัดบริการด้านสาธารณสุขโรค การจัดบริการโภชนาการ การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว และการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานที่ศึกษา ซึ่งแต่ละรายการมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดบริการด้านสาธารณสุขโรค ควร จัดให้มีสาธารณสุขโรคขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอในโรงเรียน เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ไฟฟ้า โทรศัพท์ สถานที่พักผ่อน

2. การจัดบริการโภชนาการ ควรจัดให้มีบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกหลักโภชนาการในโรงเรียนสำหรับครู และนักเรียน มีมาตรฐานการควบคุมดูแลคุณภาพของอาหาร และเครื่องดื่มที่มีผู้มาจำหน่ายในโรงเรียน

3. การจัดบริการสุขภาพอนามัย ควรจัดให้มีห้องพยาบาล ยารักษาโรค เวชภัณฑ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ที่จำเป็น สำหรับให้บริการแก่ครูและนักเรียนที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ควรจัดให้พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สุขศึกษาประจำโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือแนะนำด้านสุขภาพ อนามัยแก่ครู และนักเรียน ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพอนามัยประจำปี ควรจัดให้ข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนทุกคน

4. การจัดบริการห้องสมุด ควรจัดให้มีห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด มีเอกสารหนังสือ ตำรา หลักสูตร คู่มือ แนวการสอน แผนการสอน หนังสือเรียน สำหรับให้ผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดวัสดุอุปกรณ์อย่างครบถ้วน บรรยากาศเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ

5. การจัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ ควรจัดให้มีโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และใช้สำหรับปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ

ข้ามศีรษะ วิทยุ เครื่องเล่นเทป เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น นอกจากนั้นควรจะต้องจัดระบบการให้บริการ การดูแลรักษา การจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การจัดบริการแนะแนว ควรจัดให้มีการบริการแนะแนวสำหรับนักเรียนโดยเฉพาะ และมีครูแนะแนวที่มีความรู้ ความสามารถด้านการให้คำปรึกษาโดยตรงเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้คำปรึกษาในเรื่องปัญหาส่วนตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาประกอบอาชีพ ปัญหาการเรียนต่อ นอกจากนั้นยังควรให้ครูผู้สอนรู้จักวินิจฉัย และให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนก่อนที่จะส่งไปพบครูแนะแนว มีการจัดทำข้อมูลด้านความรู้ ความสามารถพิเศษของนักเรียน เพื่อการแนะแนวโดยตรง

7. การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา ควรจัดให้มีสหกรณ์ร้านค้าขึ้นในโรงเรียน เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนเข้าใจ และมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและประเทศ เมื่อนักเรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอกแล้ว นอกจากนั้นกิจกรรมสหกรณ์ยังช่วยส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีหลายประการให้แก่ นักเรียน การจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนนี้ควรให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบด้วยตนเองโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า การจัดการบริการแก่นักเรียนในด้านการจัดบริการด้านสาธารณูปโภค การจัดบริการด้านโภชนาการ การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการใส่ทัศนูปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว และการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการในด้านต่างๆ ให้เด็กนักเรียนรู้จักการบริการตนเอง และบริการผู้อื่น พร้อมทั้งยังฝึกปฏิบัติในบางกิจกรรมได้อีกด้วย เพราะสิ่งแวดล้อมการบริการเหล่านี้จะฝึกฝนเด็กๆ ให้รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ พร้อมทั้งยังได้รับสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่โรงเรียนพึงมีให้แก่เยาวชนผู้ที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

บริบทโรงเรียน

ประวัติของโรงเรียนคลองบางกระบือ

โรงเรียนคลองบางกระบือ เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อ วันที่ 2 กันยายน 2483 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 10 ปีมะโรง เดิมอาคารเรียนเป็นโรงนา หลังคามุงจากทรงปั้นหยา ไม่มีพื้น โครงสร้างเป็นไม้ยางและไม้ไผ่ ฝาจากขนาด 9x11 เมตร รวมค่าก่อสร้าง 96 บาท บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่ 7 ไร่ 14 ตารางวา ซึ่งได้รับบริจาคจากหลวงเศรษฐี ขณะนั้นมีนักเรียน 100 คน ครู 2 คน ครูใหญ่คนแรกชื่อ นายทองหยิบ ศรีพัด จากนั้นมีการพัฒนาด้านการศึกษา สิ่งก่อสร้างอาคารสถานที่ และสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่อง เมื่อปี พ.ศ. 2549 นางพุด ดาวสุขศรี บริจาคเงินสร้างอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง คิดเป็นเงิน 1,700,000บาท

ปัจจุบันโรงเรียนคลองบางกระบือ ตั้งอยู่เลขที่ 43 หมู่ที่ 19 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ 10540 โทรศัพท์ 0-23168791 โทรสาร 0-27554787 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีอาคารเรียน 2 หลัง 20 ห้องเรียน อาคารประกอบ 3 หลัง เปิดสอนตั้งแต่ระดับ ปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 450 คน มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 19, 20, 21, 22 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีครูประจำการ 9 คน พนักงานราชการ 1 คน ลูกจ้าง 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษา ชื่อนางมุกดา บำรุงศักดิ์ วุฒิทางการศึกษาสูงสุดปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนแห่งนี้ ตั้งแต่ วันที่ 15 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบัน

โรงเรียนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ในปีการศึกษา 2549 สามารถสอบเข้าเรียนโรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง ได้อันดับที่ 1, รองชนะเลิศอันดับ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 2 การแข่งขันการพูดภาษาอังกฤษ (English Speech Contest) ระดับเขตการศึกษา 8, ได้รับรางวัลโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทอง 3 ปี ติดต่อกัน และได้รับรางวัล Clean Food Good Taste จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ปีการศึกษา 2550 ได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันเล่าเรื่องพุทธประวัติ ในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ของสภาวัฒนธรรมอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ, ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ในระดับช่วงชั้นที่ 1 และรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ในระดับช่วงชั้นที่ 2 การแข่งขันการพูดภาษาอังกฤษ (English Speech Contest) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ปรัชญาของโรงเรียน

"คุณธรรม นำความรู้ สู่นิสิตสุข"

คำขวัญโรงเรียน

" ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ พัฒนา สามัคคี "

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

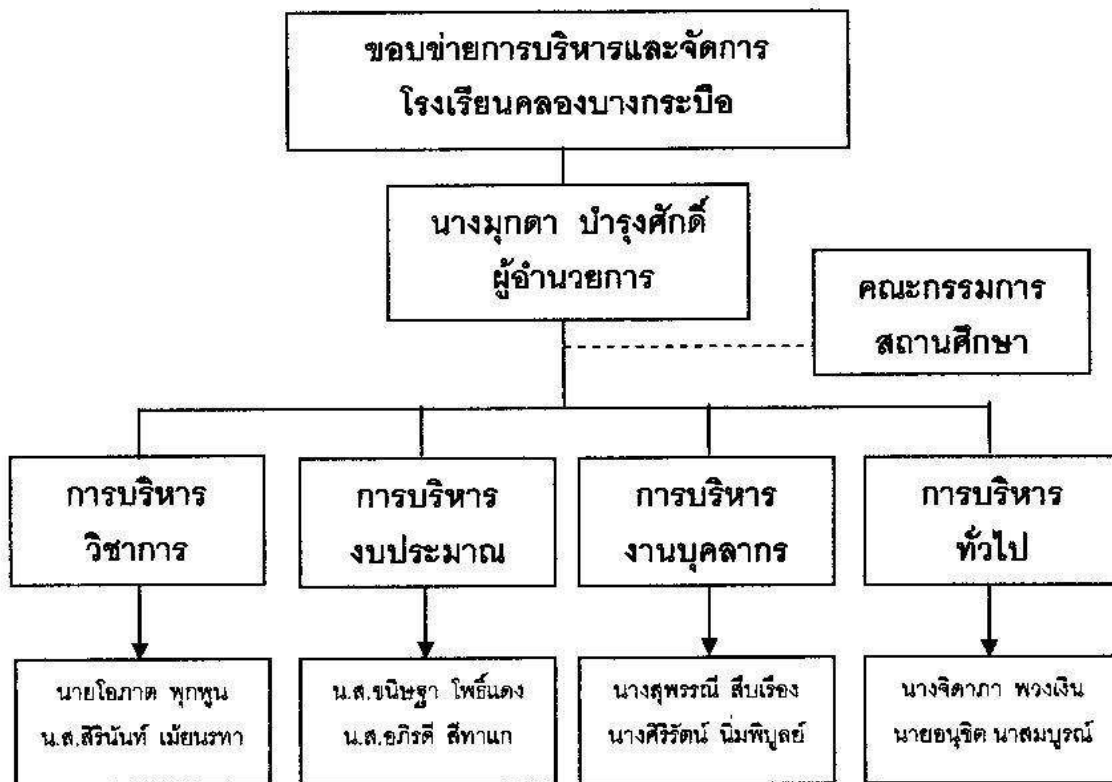
โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม

3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด มีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แผนภูมิที่ 1 แสดงการบริหารงานของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ที่มา : โรงเรียนคลองบางกระบือ, 2549 : 2

สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็น ชุมชนนอกเมือง มีประชากรประมาณ 8,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนได้แก่ หมู่บ้านจัดสรร โรงงาน บ่อเลี้ยงปลา และบ่อเลี้ยงกุ้ง อาชีพหลักของชุมชน คือ รับจ้างเป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงปลา ส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีรับบัว ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพรับจ้าง เป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 13 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอื่น ๆ ร้อยละ 99.73 นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี

55,501 บาท จำนวนคนเฉลี่ย ต่อครอบครัว 4 โรงเรียนคลองบางกระบืออยู่ห่างจากวัดบางพลีใหญ่ ใน วัดบางพลีใหญ่กลาง และวัดน้อยสุวรรณาราม ประมาณ 3 กิโลเมตร แต่ก็ได้รับการสนับสนุน จากวัดดังกล่าวอยู่เสมอ เช่นให้ข้าวสาร อาหารแห้ง เป็นอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน ส่งครู พระมาสอนพระพุทธศาสนา ให้ทุนการศึกษา โรงเรียนร่วมกิจกรรมพิธีทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม เช่นถวายเทียนจำนำพรรษา ประดิษฐ์กระทงถวายวัด (จำหน่ายในวันลอยกระทง) บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ซึ่งให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สนับสนุนอาหารกลางวันอาหาร เสริม (นม) เข้าค่ายธรรมะ เข้าค่ายพักแรมลูกเสือ –เนตรนารีด้านยาเสพติด เป็นต้น พื้นที่บริเวณ รอบ ๆ โรงเรียน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ห่างไกลจากแหล่งชุมชนแออัดแต่มีสภาพเศรษฐกิจที่รัดตัว และสังคมที่เร่ร่อนเพื่อการทำมาหากิน จึงส่งผลต่อสภาพครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรม ดูแลลูกเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหานักเรียนขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์บางประการ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การเอาใจใส่ต่อการเรียน เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ห้องสมุดมีขนาด 90 ตารางเมตร คิดเป็นประมาณ 2 ห้องเรียน มีหนังสือทั้งหมด 5,500 เล่ม จำแนกเป็น 8 กลุ่มสาระ การสืบค้นหนังสือและการยืม การคืน ใช้ระบบกลุ่มสาระจำนวน นักเรียนที่ใช้ห้องสมุดในปีการศึกษานี้ คิดเป็นประมาณ 70 คน / วัน แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน นอกจากห้องสมุดแล้ว โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน ดังนี้ ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ครู นักเรียนในปีการศึกษานี้ พระครูสังฆรักษ์กิตติ กิตติวิไล ให้ความรู้ในเรื่องพระพุทธศาสนา คุณธรรมจริยธรรม, คณะนักศึกษา จากโรงเรียนเทคโนโลยีสมุทรปราการ จัดกิจกรรมเยาวชนไทยห่างไกลสิ่งเสพติด ให้ความรู้ความ ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด, พ.ต.ท. อนันต์ วงศ์ศรีสุนทร รองผู้กำกับ สวป. สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางพลี จ. สมุทรปราการ เป็นวิทยากรเรื่องความปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและสื่อลามก, นายศิริวัฒน์ แยมสมจิตร เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาตก, คณะศึกษานิเทศก์จาก สพท.สมุทรปราการ เขต1และ เขต2 ให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และการเตรียมตัวเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และคุณภาพ การศึกษา (สมศ.)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง

โรงเรียนคลองบางกระบือ ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา สมศ. รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 2, 5, 6 มิถุนายน พ.ศ.2549 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือ ผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน ซึ่งสรุปผลการประเมินโดยภาพรวมตามมาตรฐานเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับคุณภาพตามมาตรฐาน จากกาประเมินคุณภาพทางการศึกษาของ สมศ.

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี ดีมาก
ระดับก่อนประถมศึกษา			
ด้านผู้เรียน			
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์		✓	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี		✓	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา		✓	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์		✓	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		✓	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ		ดีมาก
		พอใช้	ดี	
ด้านครู			✓	
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ			✓	
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			✓	
ระดับก่อนประถมศึกษา				
ด้านผู้บริหาร				
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			✓	
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			✓	
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			✓	
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้			✓	
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓	
ระดับประถมศึกษา / ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา / ระดับมัธยมศึกษา				
ด้านผู้เรียน				
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			✓	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี			✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดีมาก
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา		✓	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์		✓	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		✓	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		✓	
ด้านครู			
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ		✓	
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
ด้านผู้บริหาร			
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ		✓	
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา		✓	
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ		ดีมาก
		พอใช้	ดี	
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้			✓	
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓	

ที่มา : โรงเรียนคลองบางกระบือ, 2549 : 13 – 15

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถานศึกษาจากผลการประเมิน

ปัจจัยภายในสถานศึกษา

จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
1. สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเพียงพอ	1. จำนวนครูมีน้อยไม่เพียงพอกับผู้เรียนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูไม่ทั่วถึงต่อผู้เรียนและไม่ทั่วถึงทุกสาระใน 8 กลุ่มสาระ
2. สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถไปเข้าศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ปกครองทำให้จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น	2. ครูสอนทุกสภะนำความสามารถครูในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียนในกลุ่มสาระ ทั้ง 8 สาระการเรียนการสอน มีพัฒนาการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย
3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต อย่างทั่วถึงแก่ผู้เรียนทุกคน ทุกชั้น	3. การจัดการเรียนรู้ของครู ยังมีการพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ไม่ทั่วถึงในทุกกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยภายในสถานศึกษา

4. ผู้เรียนได้เรียน ได้เล่น ได้ออกกำลังกายจึงมีสุขภาพพลานามัยที่ดีและร่าเริงแจ่มใส	4. สถานศึกษามีการให้ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการสถานศึกษาร่วมหลักสูตร และบริหารน้อยจึงทำให้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการสร้างหลักสูตรน้อย

วิเคราะห์สถานศึกษาจากผลการประเมิน(ต่อ)

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

โอกาส	อุปสรรค
1. ชุมชนในพื้นที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความต้องการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้นเป็นผลให้เกิดการขยายตัวของผู้เรียนเพิ่มขึ้น	1. การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และงานวิชาการ จากเขตพื้นที่หรือหน่วยเหนือล่าช้า จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของนักเรียนและความต้องการของชุมชน
2. เศรษฐกิจของชุมชนมีการขยายตัวและหน่วยงานในท้องถิ่นมีการขยายตัวและเข้มแข็งขึ้นทำให้โอกาสในการให้การอนุเคราะห์และช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่สถานศึกษา	2. ชุมชนและกรรมการสถานศึกษามีความสามารถในการช่วยในการจัดการเรียนรู้และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นรวมถึงไม่มีเวลาในการจัดทำภาระงานแก่ผู้เรียน
3. ชุมชนและหน่วยงานของรัฐและเอกชนมีความเข้าใจและต้องการเข้าร่วมและช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านงบประมาณ ในด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และการช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตรและโครงการกิจกรรมเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น	3. ชุมชนมีปัญหาด้านดนตรีไทยน้อยและไม่สามารถช่วยสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1. ร่วมชุมชนและกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นที่นำภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาระการเรียนรู้ใช้ในการจัดการเรียนรู้ แก่ผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดทำแนวนโยบายและการปฏิบัติที่พัฒนาโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายในแผนกลยุทธ์ ในการพัฒนาผู้เรียนที่ให้ชุมชนเข้าร่วมจัดทำและเข้าร่วมดำเนินการในการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนในโครงการกิจกรรมอย่างทั่วถึง และลงสู่สาระทั้ง 8 สาระและใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยผ่านการบันทึกการสรุปขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว

4. สถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางดนตรี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

(ที่มา : รายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 2 2549 : 39 - 42)

นวัตกรรมและสิ่งดีเด่นร่วมทั้งการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา

แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเกี่ยวกับการละเล่นเด็กไทย, บทเรียนสำเร็จรูปชุดศูนย์การเรียนรู้เรื่องประเทศเพื่อนบ้าน, ชุดฝึกการเขียนเพื่อสอนซ่อมเสริมและชุดฝึกทักษะการคิดคำนวณ และชุดฝึกการอ่านเขียนเพื่อฝึกนักเรียนแต่ละชั้นงาน

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในอนาคต

1. สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชน กลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่ใช้ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับวิทยาการและเทคโนโลยีลงในหลักสูตรสถานศึกษาและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรมที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายในแผนกลยุทธ์และมีโครงการกิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครู บุคลากรที่สามารถจัดทำโครงการกิจกรรม ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

3. สถานศึกษามีนโยบายให้ครูจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการและกิจกรรมลงสู่ผู้เรียน และลงสู่สาระทั้ง 8 สาระอย่างทั่วถึง ใน 8 สาระ และทั่วถึงแก่ผู้เรียนทุกคนที่ทำให้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างมีจินตนาการ ได้แก่ การจดบันทึกเพื่อให้เกิดข้อมูลในการดำเนินการของผู้เรียนและบุคคลและของกลุ่ม และนำสรุปขั้นตอนการทำงาน สิ่งที่ทำใน

กิจกรรมพัฒนาและแนวทางการแก้ไขและผลการทำกิจกรรมของบุคคลและกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะอย่างครบถ้วนและเกิดผลงานกลุ่มและงานเดี่ยวที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี

วิสัยทัศน์

“ดำรงความเป็นไทย ใฝ่ใจเทคโนโลยี สุขภาพดี มีคุณธรรม นำความรู้ สู่สากล ภายในปี 2551”

พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะชีวิต
4. พัฒนาบุคลากรเพื่อนำประสบการณ์มาจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ
5. สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนสื่อสารได้

เป้าหมาย

โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยี มาใช้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด
5. นักเรียนมีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม

สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นตัวนำไปสู่ระบบการประกันคุณภาพ บนพื้นฐานแนวคิดยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สรุปผลการพัฒนาได้ดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน การดำเนินงานด้านพัฒนาผู้เรียน ประสบความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรในระดับหนึ่งและต้องพัฒนาต่อไป เพื่อให้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจมากยิ่งขึ้น

ด้านการเรียนการสอน การพัฒนาด้านการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี ครูทุกท่านมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอน โดยการศึกษาดูงาน เข้ารับการอบรมสัมมนา สร้างนวัตกรรม นำเทคโนโลยีมาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพยายามที่จะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานด้านผู้บริหารและการจัดการศึกษา การพัฒนาด้านผู้บริหารและการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยให้มีความเข้าใจ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ของสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างขวัญและกำลังใจให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ตามต้องการ

มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมให้การจัดกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนสู่ชุมชน เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกัน โรงเรียนจัดบริการลานกีฬาต่อต้านยาเสพติด ให้สถานที่จัดงานต่างๆแก่ชุมชน ห้องสมุดเพื่อชุมชน ในส่วนของชุมชนก็ให้การสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นงบประมาณ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดเด่น

ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความกลมเกลียว ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพแข็งแรง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือสนับสนุนพัฒนาโรงเรียนในทุกด้านเป็นอย่างดี

จุดที่ควรพัฒนา

การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ เกิดทักษะในการคิด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

แนวทางในการพัฒนาในอนาคต

พัฒนาผู้เรียนให้มีเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถสู่ครูมืออาชีพ พัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบที่ทันสมัย พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการชุมชน

การต้องการความช่วยเหลือ

การจัดสรรอัตรากำลังครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสายงานที่โรงเรียนต้องการเช่น ครูผู้สอนสาระศิลปะ (มีความถนัดด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์) สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี หรือของงบประมาณสำหรับจ้างครูอัตราจ้างให้เพียงพอกับสัดส่วนจำนวนนักเรียน จัดหาวิทยากรเพื่ออบรมบุคลากรให้มีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การผลิตสื่อ นวัตกรรมและนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม และการวัดประเมินผลตามหลักสูตร ต้องการความช่วยเหลือด้านงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรี เพื่อใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.48$) และการมีส่วนร่วมด้านการดูแลสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.05$)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปางจำแนกตามสภาพทั่วไปและภูมิหลังพบว่า

2.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจของชุมชน ต่ำ ปานกลาง และขาดแคลนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมในเขตเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบทมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพผลัดกันจากบุคคลอื่น เป็นผู้นำ เป็นตัวแทน และเป็นสมาชิก มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านต่างๆไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุระหว่าง 31 ปีถึง 45 ปี และอายุมากกว่า 46ปีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2.7 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพ รับราชการ รับจ้าง ค้าขาย เกษตรกร และแม่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.8 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 12,500 บาท ระหว่าง 12,501 ถึง 25,000 บาท และสูงกว่า 25,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิดา ไพเราะ (2544 : บทคัดย่อ) การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาความคิดเห็น และ ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลเห็นด้วยหรือยอมรับ ในเรื่องความมุ่งหมายและหลักการ สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

2. ความต้องการส่วนตัวของผู้ปกครอง และความต้องการให้โรงเรียนดำเนินการในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน โดยเฉพาะเรื่อง ต้องการพบปะครูของลูกสม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกเวลาอยู่ที่บ้าน และต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กได้แสดงออก

3.เปรียบเทียบความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จำแนกตาม เพศ สังค์ัดของโรงเรียน อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ

พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลแตกต่างกัน ในตัวแปรด้านเพศ สังกัดโรงเรียนของบุตรหลาน และอาชีพที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นตัวแปรด้าน อายุ ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นด้านความต้องการของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านเพศ ระดับการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ แต่ความต้องการแตกต่างกันเมื่อพิจารณาตัวแปรด้านสังกัดโรงเรียนของบุตรหลาน และอายุ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

กาญจนา เขื่อนหนองศรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเซนต์จอห์น ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเซนต์จอห์นจัดได้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ในด้านหลักสูตร ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีความปลอดภัย ด้านการวัดผลประเมินผลผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนมีการประเมินผลนักเรียนแต่ระดับชั้นด้วยวิธีการที่หลากหลายส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้ ด้านหลักสูตร โรงเรียนเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนควรมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัย ด้านการวัดผลประเมินผล โรงเรียนควรมีการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนเดือนละ 1 ครั้ง และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนควรมีการประชุมพบปะระหว่างครูและนักเรียน

เชมสิริ ประภามนตรีพงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) การจัดการประถมศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็น "คนดี คนเก่ง มีความสุข" : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมมนตรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered Approach) สามารถสนองนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็น "คนดี คนเก่ง คนมีความสุข" และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่ว่า "คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา"

2. จากการศึกษากรณีศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ การเป็น “คนดี คนเก่ง คนมีความสุข” สามารถจัดโดยกิจกรรมต่าง ๆ ได้หลายประการด้วยกัน โดย เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered Approach) ดังนี้

2.1 การตั้งคำถาม (Questioning) โดยใช้ หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats)

ซึ่ง Dr. Edward De Bono เป็นผู้ค้นพบ สามารถนำไปใช้สอดแทรกตามแผนการสอนในวิชาต่าง ๆ การจัดทำโครงการ การจัดกิจกรรมการสนทนา ได้ว่าที่ การสัมภาษณ์ทั่วไป ตลอดจนการทำ Web ทำ Mind Mapping โดยใช้คำถามปลายเปิด แสดงออกซึ่งความคิด และจินตนาการของผู้เรียนได้ เป็นอย่างดี ผู้เรียนจะเป็นทั้งผู้กระตุ้นและถูกกระตุ้นให้คิดตลอดเวลา ครูได้ฝึกการตั้งคำถามร่วมกับ เด็ก การผลัดกันถาม-ตอบ มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีขั้นตอน และมีความคิดที่หลากหลายยิ่งขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น

2.1.1 ในการใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) นี้ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบใช้ คำถามเกี่ยวกับหมวกสีเขียว ซึ่งเป็นคำถามที่ใช้เพื่อการขยายผล แสดงความคิดสร้างสรรค์ และ มุมมองใหม่ในเรื่องต่างๆไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ส่วนใหญ่นิยมตั้งคำถามโดยใช้แนว ความคิดแบบหมวกสีขาว ส่วนในวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย นักเรียนส่วนใหญ่นิยมตั้งคำถาม โดยใช้แนวความคิดแบบหมวกสีแดง และ สีเขียว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียน ส่วนใหญ่ชอบถาม-ตอบโดยใช้แนวความคิดแบบหมวกสีฟ้าในการระดมสมอง ร่วมกันคิดและการ นำเสนอโดยมองภาพรวมเกี่ยวกับเรื่องที่คิดมาทั้งหมด ในรูปแบบของการสรุปหลักการบอกขั้นตอน ได้พอสมควร

2.2 การแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์เชิงจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วน ใหญ่นิยมการฝึกแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง Shopping และเรื่องแท็กซี่มิเตอร์คนดีในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 70) เรื่องที่ชอบน้อยที่สุด คือ เรื่องฤดูในประเทศไทย (ร้อยละ 50)

2.2.1 การจัดกิจกรรมด้วยโจทย์คณิตศาสตร์จริยธรรม คุณธรรม ครูสามารถนำไปใช้ฝึกกับ นักเรียนได้ทั้งในงานเดี่ยว และ กิจกรรมกลุ่มโดยบูรณาการข้ามวิชาได้หลายวิชาในโจทย์ข้อเดียวกัน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 บางคนสามารถฝึกแต่งโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์จริยธรรม คุณธรรม เองได้นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังสามารถคิดบูรณาการโจทย์คณิตศาสตร์จริยธรรม คุณธรรมโดยผนวก เอาวิธีการของหมวกความคิด 6 ใบ มาสัมพันธ์กันได้อีกด้วย ผลจากการที่ครูใช้โจทย์คณิตศาสตร์ จริยธรรม คุณธรรมกับนักเรียน นักเรียนสนุกและเพลิดเพลินทั้งขณะอ่านโจทย์ปัญหา ฝึกทักษะการ คิด ลองคิด ลองทำอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนส่วนใหญ่มีสมาธิในการฟังมาก ขึ้นสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นขณะเดียวกัน ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนไม่ชอบตอบคำถามประเภท

แสดงความคิดเห็นและ แก้ปัญหาโดยการกระตุ้นด้วยคำถามหมวกความคิด 6 ใบ นักเรียนบางคนอ่านโจทย์ได้ช้ามากและใช้เวลานานส่งผลให้สามารถหาคำตอบได้ช้า

2.3 ผลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ และมีความถนัดและสนใจในการตรวจงานแบบมีวิพากษ์ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 64.00 และ 69.70 ตามลำดับ) และครูส่วนใหญ่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจงานแบบมีวิพากษ์ในระดับน้อย (ร้อยละ 51.70)

2.3.1 ผลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในขณะที่ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษเมื่อครูพบว่า งานที่นักเรียนทำมีที่ผิด ครูส่วนใหญ่ได้เรียกนักเรียนให้ตรวจทานแก้ไขโดยการให้การวิพากษ์ในระดับมาก (ร้อยละ 41.67) นักเรียนส่วนใหญ่ชื่นชมในการตรวจวิพากษ์ของครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.25) ในวิชาภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่านักเรียนได้รับการแก้ไขโดยการเขียนวิพากษ์จากครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55.20) นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามที่ครูให้แก้ไขจากการวิพากษ์ของครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 43.75) และนักเรียนส่วนใหญ่ชื่นชมในการตรวจแบบมีวิพากษ์ของครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.50) ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในขณะที่ครูสอนเมื่อครูพบว่างานที่นักเรียนทำมีที่ผิด ครูส่วนใหญ่ได้เรียกนักเรียนให้ตรวจทาน แก้ไข โดยการให้การวิพากษ์ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.86) นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขโดยการเขียนวิพากษ์จากครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54.60) และนักเรียนปฏิบัติตามที่ครูให้แก้ไขจากการวิพากษ์ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 43.30) ในวิชาคณิตศาสตร์นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่านักเรียนได้รับการแก้ไขในการเขียนวิพากษ์ของครูในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.70)

2.3.2 การตรวจงานแบบมีวิพากษ์ของครู ทำให้ครูสามารถศึกษาพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลครูตรวจงานด้วยความละเอียดอ่อนและระมัดระวังการใช้คำพูดในการวิพากษ์ผลงานนักเรียนมากขึ้น นักเรียนได้รับการแนะนำข้อบกพร่องจากครูด้วยการวิพากษ์ในเชิงบวก ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่มีกำลังใจในการปรับปรุงและพัฒนางานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อครูด้วยได้รับคำแนะนำในเชิงบวกเมื่อมีข้อต้องแก้ไข และ ได้รับคำชมเมื่อมีผลงานดีนักเรียนส่วนใหญ่เรียนอย่างมีความสุขขณะเดียวกันการตรวจงานแบบมีวิพากษ์ต้องใช้เวลามากกว่าการไม่วิพากษ์ ครูต้องใช้เวลาตรวจงานนานในกรณีที่วิพากษ์โดยใช้คำอธิบายค่อนข้างยาว ครูจึงไม่สามารถวิพากษ์นักเรียนได้ครบทุกคนในการตรวจ 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า มีนักเรียนบางคนไม่สนใจอ่านคำวิพากษ์ของครูในสมุดงานที่ครูคืนให้ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขโดยครูช่วยแนะนำนักเรียนนอกเวลาเรียน และหมั่นติดตามผลการแก้ไขของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการแก้ไขงานของตนเองยิ่งขึ้น

2.4 ผลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพบุพการี ในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มอาสาพัฒนานำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียน (อปร.) นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับทราบเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียนในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 86.67) ส่วนใหญ่เห็นว่า มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ดีที่สุด (ร้อยละ 77.51) และนักเรียนและครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่กลุ่มอาสาพัฒนานำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียนในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 58.06 และ ร้อยละ 95.00 ตามลำดับ)

2.4.1 การจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมอาชีพบุพการี นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้สนใจเรียนรู้อาชีพของบุพการี ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนดี เรียนรู้จักการเสียสละ แบ่งปัน ได้ฝึกการบริหารจัดการ วางแผน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อเตรียมการโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ ตลอดจนการสามารถขยายผลให้เพื่อน ๆ ได้เรียนรู้หลังจากที่ได้ไปศึกษาดูงานมาแล้ว ประการสำคัญ กิจกรรมโครงการส่งเสริมอาชีพบุพการีมีส่วนสำคัญในการสร้าง และ กระชับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและบิดา มารดา ระหว่างนักเรียนและชุมชนที่นักเรียนสนใจเข้าไปเรียนรู้ โครงการนี้ได้รับคำชื่นชมจากผู้ปกครองและชุมชนมากเป็นพิเศษ แต่เนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ นักเรียนจึงมีโอกาสไปศึกษานอกสถานที่ตามโครงการนี้ได้ค่อนข้างจำกัด

2.5 โครงการต่างๆ เช่น โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้ "รู้เขา รู้เรา" เพื่อสนับสนุนแนวความคิด "การศึกษากับความมั่นคงของประเทศ" การรณรงค์ใช้ของไทย ภูมิใจสู้ภัยเศรษฐกิจ การบริหารจัดการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมห้องสมุดต่างๆล้วนเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจและความร่วมมือด้วยดีจากผู้ปกครองและนักเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างสูงส่งผลให้เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.6 การทำ Mind Mapping เป็นที่นิยมมากในนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และนิยมทำในหลายสาขาวิชา และในหลายระดับชั้นเรียน

นิศารัตน์ คงสวัสดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของชุมชน ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนความพร้อมในการมีส่วนร่วมนั้นผู้ตอบส่วนใหญ่ พร้อม ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม จากสภาพที่เป็นจริงเรื่องที่ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษามากที่สุด คือ การแก้ไขปัญหาของนักเรียน เช่น ปัญหาเสติดอยู่ทีระดับปานกลาง ส่วนเรื่องที่ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือการเป็นกรรมการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ทีระดับน้อยเช่นเดียวกับสภาพที่ชุมชนคาดหวังจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนแผนก ประถม และจากความพร้อมที่ชุมชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมมากที่สุด

คือ การแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น ปัญหาขาดเรียน ส่วนข้อความที่ผู้ตอบมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมน้อยที่สุดคือการเป็นกรรมการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียน ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความพร้อมในการมีส่วนร่วมนั้นผู้ตอบส่วนใหญ่ พร้อม ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม จากสภาพที่เป็นจริงเรื่องที่ ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมด้านการปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียนคือ ต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ต่างๆของโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง คือ และเรื่องที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย เช่นเดียวกับสภาพที่ชุมชนคาดหวังต่อการปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียน ด้านความพร้อม ชุมชนต้องการร่วมแจ้งข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของโรงเรียน มากที่สุดส่วนเรื่องที่ชุมชนมีความพร้อมน้อยที่สุดคือการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนความพร้อม ในการมีส่วนร่วมนั้นผู้ตอบส่วนใหญ่ ไม่พร้อม ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม จากสภาพที่เป็นจริง เรื่องที่มีชุมชนต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และ สิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนเรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือด้านการพิจารณา (ประชาพิจารณ์) แผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน น้อยที่สุด เช่นเดียวกับสภาพที่ชุมชนคาดหวังว่าจะร่วมบริหารจัดการทรัพยากรได้ และจากความพร้อม เรื่องที่ชุมชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมมากที่สุดคือ การดูแลรักษาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ส่วนเรื่องที่ชุมชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษา

มาลี ไซติมา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลไซติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา และช่วยตัวเองได้มากที่สุด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ด้านการจัดบริการนักเรียน การดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารที่สะอาด และมีประโยชน์อย่างเพียงพอ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน การรายงานพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะๆอย่างสม่ำเสมอ

มงคล กุลเกลี้ยง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี 2548 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก โดยงานที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ งานกิจการนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหาการจัด

มีปัญหา ด้านการบริการอาหารและสุขภาพให้ปลูกฝังมารยาทและระเบียบวินัยในการรับประทานอาหารโดยสอดคล้องแทรกในบทเรียนและมีการประกวดมารยาทในการรับประทานอาหาร ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ จัดให้นักเรียนทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วมเป็นประจำทุกวัน และให้นักการภารโรงช่วยดูแลเพิ่มเติม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้รับทราบ และส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองได้ร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซาโมรา (Zamora, 1998 : 491) ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาวินัยนักเรียนรัฐอูสตัน สหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาประจำอำเภอ 36 คน เป็นชาย 12 คน หญิง 12 คน และเลือกผสม 12 คน ผลการวิจัยพบว่าการแก้ปัญหาการประพฤติผิดวินัยที่ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มใช้กันโดยทั่วไป มีอยู่หลายประการ ได้แก่ การศึกษาประวัตินักเรียนพิจารณาลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน การสร้างแรงจูงใจ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่บ้าน ยึดมั่นในกฎระเบียบวินัยและให้ความสำคัญการกระทำทุกกรณีที่เกิดวินัย ข้อค้นพบ จากการวิจัยอีกประการหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ผู้บริหารโรงเรียนให้มากที่สุด ในการแก้ปัญหาหากประพฤติผิดวินัยมีอยู่ 11 ประการ ได้แก่ ประชุมผู้ปกครอง พักการเรียน หาวิธีการหลายๆอย่างผู้บริหารแก้ปัญหา โดยการเรียกเด็กมาพูดคุย หาข้อมูลเกี่ยวกับการประพฤติผิดให้มากที่สุด ใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเก็บประวัติการประพฤติผิดวินัยการลงโทษ ให้เจ็บกาย เข้มงวดกดขันระเบียบวินัยข้อบังคับ พักการเรียนในช่วงเวลาเรียนและให้เป็นภาระของผู้ปกครองตามลำพัง

ซานโตส และทริโก (Santos And Trigo, 1999 : 32) ศึกษาเรื่องทัศนคติและการรับรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูโปรตุเกสเกี่ยวกับการพึงพอใจในการปฏิบัติที่เป็นนิสัยของครูการวิจัยเป็นเชิงประมาถนและเชิงคุณภาพพบว่าความรับผิดชอบผลสัมฤทธิ์ในการทำงานและปัจจัย และแรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติที่เป็นนิสัยของครู นอกจากนี้ยังพบว่า เงินเดือน นโยบาย สถานภาพและการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่ทำให้ครูไม่พอใจมากที่สุด การวิจัยนี้เป็นการส่งเสริมการประเมินของตนเองและการปรับปรุงตนเองในบุคลากร

โกลด์ (Gold, 2000 : 295) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัวกับโรงเรียน เพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้น

การศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย โดยงานที่มีปัญหาในการปฏิบัติมากที่สุดคืองานอาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีเพศและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนที่มีเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหา การจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติไม่แตกต่าง

เดชา สิทธิบุญมา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหม้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหม้ออยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริการอาหารและสุขภาพ ด้านตัวครู ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ด้าน วิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการอาหารและสุขภาพ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่โรงเรียนมีการจัดให้ดื่มนมทุกวัน ด้านตัวครู พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ครูแต่งกายได้อย่างเหมาะสม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมบุตรหลานหรือขอพบครู ได้ตลอดเวลาทำการของโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่โรงเรียนมีสนามสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านกีฬาอย่างเพียงพอด้านวิชาการพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่โรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหม้อพบว่าด้าน วิชาการ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ โดยครูสอนแบบยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างหลากหลาย จัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย จัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง นำผลการประเมินมาแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน มีการสอนซ่อมเสริม การวิจัยชั้นเรียนและนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้านตัวครู ปรับปรุงการมาทำงานของครูและตั้งแต่ครูเวรประจำวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองนักเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่

การสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่า ทั้งในด้านสังคม และวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

ฮินส์และปาร์ค (Hinds and Park, 2000 : 1 - 5) ได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้ปกครอง สำหรับเด็กในประเทศสกอตแลนด์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรหลาน ของตนพบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ อาคารสถานที่ ความปลอดภัย สถานที่เล่น และความมีชื่อเสียงของ โรงเรียน

เกล (Gale, 2003 : 1 - 3) ได้ทำการศึกษาถึงการทำงานของนักเรียนหลังจากจบการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่โดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน สิ่งที่ ผู้ปกครองคาดหวังจากโรงเรียน คือ การจัดการศึกษาที่นำไปสู่เป้าหมายของการเลือกอาชีพใน อนาคตที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า ความต้องการของ ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษานั้น เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรต่างๆ ทุกส่วนของ สังคม เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามความต้องการ สอดคล้องกับวิถีการดำเนิน ชีวิตในชุมชน ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนหรือสังคมได้อย่างมีความสุข จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ ประชาชน ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือ ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 263 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือ ปีการศึกษา 2550 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้ 157 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น โดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง และสถานภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน มี 12 ข้อ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มี 6 ข้อ การจัดบริการนักเรียน มี 15 ข้อ รวมทั้งหมด 33 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามหรือการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม "ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดเรื่อง "ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"
3. สร้างแบบสอบถามของอ้างถึง (นางงามมี โชติมา, 2546 : 121 - 126) มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือนางมุกดา บำรุงศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ นายชุมพร รังรองทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมปริญญา นุสรณ์ และนายวิเชียร พรามนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ ตรวจสอบความถูกต้อง และเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม
5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าต่างดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและรายด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน เมื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542 : 204)

- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาในระดับน้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาในระดับน้อย
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาในระดับมาก
- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการต่อการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากสำนักงานประสานบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง 157 ฉบับเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 157 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 เกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 เกี่ยวกับ ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยโปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพ

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	62	39.49
35 ปี ขึ้นไป	95	60.10
รวม	157	100.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	148	94.26
ปริญญาตรี	8	5.10
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.64
รวม	157	100.0
อาชีพ		
รับจ้าง	127	80.89
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	6	3.82
ทำธุรกิจส่วนตัวและเกษตรกร	24	15.29
รวม	157	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 อายุต่ำกว่า 35 ปีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 39.49 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 94.26 ปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64 และประกอบอาชีพ รับจ้างจำนวน 127 คน คิดเป็น 80.89 รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คน คิดเป็น 3.82 ทำธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร จำนวน 24 คน คิดเป็น 15.29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.15	0.60	มาก	1
2. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	4.14	0.68	มาก	2
3. การจัดบริการนักเรียน	4.06	0.68	มาก	3
รวม	4.11	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าในภาพรวมทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อ คือ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการจัดบริการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายของนักเรียน	4.21	0.77	มาก	5
2. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านอารมณ์ของนักเรียน	4.00	0.9	มาก	9
3. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียน	4.11	0.87	มาก	7
4.การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียน	4.35	0.87	มาก	2
5. การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด	4.41	0.77	มาก	1
6. การนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม	4.08	0.88	มาก	8
7. การจัดกิจกรรมที่เสริมให้นักเรียนสร้างความคิดสร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย และ ความสนใจ	4.25	0.79	มาก	4
8. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัดของตนเอง	4.11	0.88	มาก	7
9. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมไทย	4.14	0.9	มาก	6
10. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.33	0.81	มาก	3
11. การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณีที่เครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอ	3.74	1.00	มาก	10
12. การจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน (Portfolio) รายงานให้ผู้ปกครองทราบ	4.11	0.92	มาก	7
รวม	4.15	0.60	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อ การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นรู้จักแก้ปัญหาช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณที่เครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.การดูแลรักษาความปลอดภัย การรักษาความสะอาดและ ตกแต่งอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบ สวยงาม	4.08	1.00	มาก	5
2.การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เสริมสร้าง พัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียน	4.14	0.84	มาก	4
3.การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรัก ธรรมชาติ	4.17	0.85	มาก	3
4.ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ได้สะดวก	4.27	0.92	มาก	1
5.ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียน ศึกษาหาความรู้	4.24	0.86	มาก	2
6.การจัดป้ายรายงานความสำเร็จความก้าวหน้าของ นักเรียน	4.00	0.83	มาก	6
รวม	4.14	0.68	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ได้สะดวกมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียนศึกษา หาความรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการจัดป้ายรายงานความสำเร็จความก้าวหน้าของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของ ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการจัดบริการนักเรียน

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม การเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.89	1.05	มาก	11
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องเล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง	3.49	1.12	ปานกลาง	12
3. การส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ	4.23	1.02	มาก	4
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดรายการอาหารประจำวัน	3.54	1.09	มาก	13
5. การดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารที่สะอาดและมีประโยชน์ อย่าง เพียงพอ	4.17	0.89	มาก	5
6. การจัดน้ำสะอาดไว้บริการนักเรียนอย่างเพียงพอ	4.11	1.11	มาก	8
7. การฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร	4.14	0.90	มาก	7
8. การสังเกตและตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำทุกเช้าก่อนเริ่ม กิจกรรม	4.14	0.89	มาก	7
9. การให้บริการตรวจสอบสภาพของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.87	มาก	6
10. การให้บริการความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย ใคภัยไข้เจ็บ วิธีป้องกัน แก่ผู้ปกครองเมื่อมีภาวะบาดเจ็บของโรค	4.07	0.90	มาก	9
11. การให้บริการตรวจสอบสภาพของปาก-ฟันเป็นประจำ	4.28	0.86	มาก	3
12. การจัดครูดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.11	0.94	มาก	8
13. การจัดครูเวรดูแลความปลอดภัยในการขึ้นลงรถโรงเรียน	4.04	1.14	มาก	10
14. การประกันภัยสำหรับนักเรียน	4.30	0.89	มาก	2
15. การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ	4.35	0.88	มาก	1
รวม	4.06	0.68	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก ถ้ามแยกเป็นรายข้อ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การประกันภัยสำหรับนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องเล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านจัดบริการนักเรียน โดยประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 263 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้ 157คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นโดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านอายุ วุฒิการศึกษาและ อาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนมี 12 ข้อ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมี 6 ข้อ การจัดบริการนักเรียนมี 15 ข้อ รวมทั้งหมด 33 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 2 เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง 157 ฉบับเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง 157 ฉบับ และเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 157 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สถานภาพของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาดำรงกว่าปริญญาตรี และประกอบอาชีพ รับจ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน ในภาพรวมผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นรู้จักแก้ปัญหาช่วยเหลือตัวเองให้ได้มากที่สุด รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณีที่ เครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก รองลงมา คือ ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียนศึกษาหาความรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักธรรมชาติ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการจัดป้ายรายงานความสำเร็จความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ รองลงมา คือ การประสานภัยสำหรับนักเรียน และการให้บริการตรวจสอบสุขภาพช่องปาก ฟันเป็นประจำ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องเล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ ทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้าน โดยมุ่งเน้นในเรื่องการจัดการศึกษา ทั้งในเรื่องการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการจัดการบริการนักเรียน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สู่เป้าหมาย เก่ง ดี มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมามี โชติมา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการ

เรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา และช่วยตัวเอง ได้มากที่สุด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่าง เพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ด้านการจัดบริการนักเรียน การดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารที่สะอาด และมีประโยชน์อย่างเพียงพอ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน การรายงาน พัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ วิเศษกิจ (2542 : 42) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านบริหารทั่วไป และด้านกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับ สุธิดา ไพเราะ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการส่วนตัวของผู้ปกครอง และความต้องการให้โรงเรียนดำเนินการในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากโดยเฉพาะเรื่อง ต้องการพบปะครูของลูก สม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกเวลาอยู่ที่บ้าน และต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม เพื่อให้เด็กได้แสดงออก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ความต้องการของผู้ปกครอง ในด้านนี้สรุปได้ดังนี้ คือ ต้องการให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด มีผลการเรียนดีขึ้นรวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ สังคม ของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงความสามารถตาม ความถนัดของตนเองการนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับ คัลลาร์ด (Callard, 1979 : 563 - A) ได้ศึกษาผลของ การเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนพบว่า ผู้บริหารที่มุ่ง เพิ่มความสัมพันธ์ผลทางการเรียนของนักเรียนจะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้อง ยอมรับว่าความคาดหวังของบิดา มารดาต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน สัมพันธ์กับการ เพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนจะมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของ นักเรียนอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 58) ระบุไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมา สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียน ชุมชน และสถาบันชุมชน

ครอบครัว ย่อมมีส่วนให้แก่การศึกษา เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกได้ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ชุมชนมาร่วมกำหนดนโยบายการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความต้องการของผู้ปกครองในด้านนี้สรุปได้ดังนี้ ต้องการให้นักเรียนมีห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ได้สะดวก จัดสถานที่ให้เป็นระเบียบ สวยงาม จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เสริมสร้าง พัฒนาการ โดยการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรักธรรมชาติ มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับนักเรียน และเน้นความปลอดภัยของนักเรียนซึ่ง สอดคล้องกับ สมจิต ชันขวา (2544 : 70 - 71) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือมีส่วนร่วมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน และชั้นเรียน นอกจากนี้ อารมณีย์ สุวรรณपाल (2542 : 70) กล่าวไว้ว่า "การสร้างมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ให้มีคุณค่าทางด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม ความอ่อนโยน เกิดจากการสร้างสภาพแวดล้อม และการจัดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาคิดใจเยาวชนของชาติให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น เห็นคุณค่า เกิดความรู้สึกรักหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสถานที่จัดให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวกสบาย และปลอดภัย" และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิโรจน์ มูฮำหมัด (2542 : 86) ได้กล่าวถึงงานด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมว่า โรงเรียนจะต้องมีอาคารและพื้นที่ใช้สอยเพียงพอ ทันสมัย สะอาด สีส และอุปกรณ์ต่างๆรวมทั้งห้องเรียนต้องอยู่ในสภาพที่ดี สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

3. ด้านการจัดบริการนักเรียนความต้องการของผู้ปกครองในด้านนี้สรุปได้ดังนี้ คือ ต้องการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ มีห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับวัยของนักเรียน การดูแลให้นักเรียนรับประทาน อาหารที่สะอาดและมีประโยชน์ มีน้ำสะอาดไว้บริหารนักเรียนอย่างเพียงพอ ผูกมารยาทในการรับประทานอาหาร ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำทุก ให้บริการความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยและวิธีป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ การจัดครูดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมีการประกันภัยสำหรับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ยืนยง จิรภูสิติกาล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการได้จากโรงเรียนส่วนหนึ่งคือนักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น

โรงเรียนซึ่งมองไม่เห็นด้านระเบียบวินัยแก่นักเรียน แต่งกายสะอาด มีจรรยาบรรณ และศีลธรรม และผลกรวิจัยของ ศิวพร กสิกิจวรกุล (2547 : 91) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียน ประชาคมกชนกชาติ พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของนักเรียนโดยมีพยาบาลประจำการเพื่อให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจิต สุรัตน์เรือง (2541 : 144) กล่าวไว้ว่า การจัดบริการเป็นการดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของนักเรียนให้อยู่อย่างมีความสุข ได้รับการตอบสนองของความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การจัดบริการด้านสาธารณสุขโภชนาการ การจัดบริการด้านโภชนาการ การจัดบริการสุขอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการสัตตภัณฑ์อุปกรณ์ การจัดบริการนันทนาการ และการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานที่ศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนคลองบางกระบือ ควรจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย และ การมีค่านิยมที่ถูกต้องตลอดจนมีระเบียบวินัยในตนเอง
2. โรงเรียนคลองบางกระบือ ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดสะดวกสบายเหมาะสมกับนักเรียน มีเครื่องเล่นปลอดภัยและแข็งแรง
3. โรงเรียนคลองบางกระบือ ควรจัดบริการนักเรียนในด้านต่างๆดังนี้ ด้านโภชนาการ ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่สะอาดมีประโยชน์ ปริมาณเพียงพอ มีน้ำที่สะอาดให้นักเรียนดื่ม มีโรงอาหารที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และรักษาความปลอดภัยให้นักเรียนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือในด้านอื่นๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลลา ลำพูน. (2542). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กาญจนา เยือนหนองส์. (2546). การจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเซนต์จอห์นสำนักส่งเสริมการวิจัยมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.[Online]. Available: <http://www.stjohn.ac.th/University/research/research.html>. [2550, ตุลาคม 1].
- กิตติมา ปรีดีติลก. (2532). การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิทักษ์.
- เชมสิริ ประภามนตรีพงศ์. (2546). การจัดการประถมศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็น "คนดี คนเก่ง มีความสุข" : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมมนตรี. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 14.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย49 : สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2536). คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน (2535). แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เล่มที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2542). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 10 "ฉบับสมบูรณ์". กรุงเทพฯ : สุตรไพศาล.

- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2550, สิงหาคม). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ใน **ราชกิจจานุเบกษา**. (Online). Available: <http://www.http://www.kruthai.info/data/sep50/rat50.pdf>. [2550, ตุลาคม 5].
- _____. (2540). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร : สมัชชา สสร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คลองบางกระบือ, โรงเรียน (2550). **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนคลองบางกระบือ**. สมุทรปราการ : ฝ่ายบริหารทั่วไป. จัดสำเนา.
- คลองบางกระบือ, โรงเรียน (2549). **รายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำนักงานรับรองมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา**. สมุทรปราการ : ฝ่ายบริหารทั่วไป. จัดสำเนา.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2542). **รายงานการวิจัยระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : วัฒนพานิชการพิมพ์.
- เดชา สิทธิบุญมา. (2549). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหม้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นงลักษณ์ มีจรรยาสม. (2546). **สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นภาพรณ อุณาภูล. (2540) **การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล ศตวุฒิ และคณะ. (2540). **หลักสูตรและวิธีการสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามคำแหง.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสงค์ วงศาโรจน์. (2541). **สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จ.สมุทรสาครในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2542). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). หลักการจัดการศึกษา. [Online]. Available : <http://www.area.ge.go.th/phayaol/data/b01.doc>. [2550, ตุลาคม 4].
- พรรณี ทูทัย เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2540) พุทธวิธีในการสอน .กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมมิก.
- ภัทราภรณ์ นันทวงศ์. (2544). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- มามี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มิสนิศารัตน์. (2546). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. การงานวิจัยมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. [Online]. Available : http://acp.assumption.ac.th/article/DRResearch_St/relation.html. [2550, ตุลาคม 9].
- ยีนยง จิรัฐติกาล. (2548). ความคาดหวังของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). วิถีเด็กไทยในสหัสวรรษใหม่. จากคำกล่าวเปิดการสัมมนาวิชาการ วันที่ 22 มกราคม 2543 ณ อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. [Online]. Available : <http://www.kruthai.info/data/sep50/rat50.pdf>. [2550, ตุลาคม 15].
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลักขมา สุวรรณลอยล่อง. (2546). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วราภรณ์ นพคุณทอง. (2538). ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียน เอกชน ระดับประถมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชากร, กรม. (2545, มีนาคม). การศึกษา. กทม. 3, (2), 9.
- วิชุด สุรัตน์เรืองชัย. (2541). การบริหารการศึกษา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร เต็มสายทอง. (2547). ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดนางสาว. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิเชียร กระพั้นแดง. (2543). การศึกษาสภาพปัจจุบันกับปัญหาแนวการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิโรจน์ มุฮำหมัด. (2542). ปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิวพร กลกิจวรกุล. (2547). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประชาคมนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง(2545). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สมชิต ชันขวา. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สวัสดิ์ จงกล และจินตรี คูปตะวาทีน. (2543). ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา, ประมวลสาระชุด วิชาสัมมนาการประถมศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สาวิตรี พังงา. (2545). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลปราโมชพัฒนา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย (2544). ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- Callard, Ronald Stiles,(1979) "A study of the Effects of Interesting Parented Expectations for Student Academic Success," Dissertation Abstracts International. 48(2) : 563-A, august, 1979.
- Collard, Rosemary Stills. (1979, August). "A Study of the Effects of Increasing Parented Expectation for Student Academic Success," Dissertation Abstracts International. 48(2) : 563-A, august, 1979.
- Cronbach, L.J. (1993). **Essential of Psychological Testing**. 3rd ed. New York : Haper & Row.
- Gale, Rebecca. (2003). **Transition from School to Work**, (Online). Available : <http://www.personal.psu.edu/faculty/n/x/nxd10/transition/group213/article2.html>. (2006, June 21).
- Gold, S.E. (2000, October). **Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent-educator Partnership and Collaborations**, Proquest Digital Dissertation. 60 (7) A : 295.
- Hinds, Kerstin and Park, Alison. (2000). **Parents' Demand for Childcare in Scotland**. (Online). Available <http://www.sotland.gov.uk/library3/social/in64-02.asp>. (2006, June 21).
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). **Determining Sample Size For Research Activities, Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 608 - 610.
- Maslow,Abraham H.(1970) **Motivation and Personality**. New York : Harper&Row.Publishers.
- Santos, Florbela I. and Sousa De Trigo.(1999). **Electronic Sources: APA Style of Citation**. < <http://www.uvm.edu/xli/efrence/estye.html>.> (September 10, 1999).
- Zamora, Lois Parkinson. (1998). **Contemporary American Women Writers : Gender, Class, Ethnicity**. London : Longman.

- สุธิตา ไพเราะ . (2544). การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุวรรณ รุทธานุรักษ์. (2540). การบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นต์เฮาส์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- อรทิพย์ อารยะทรงศักดิ์.(2536). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2545). สภาพแวดล้อมการเรียนรู้. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2543). นโยบายการนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อรัญญา อุดมศรี.(2539). สภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อเนก นามวงศ์. (2546). การตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียนในการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนวัฒนาอนุศาสน์. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารมณี สุวรรณपाल. (2542). แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อม. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2544). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ . วารสารครุศาสตร์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม. ปีที่ 3 ฉบับที่ 4.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการมุกดา บำรุงศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอนุชิต นาสมบูรณ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ
การสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอ
เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการชุมพร รังรองทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอนุชิต นาสมนุรณ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี นემทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยุ โทรคมนาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอนุชิต นาสมบูรณ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ
การสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ใคร่ขอ
เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2

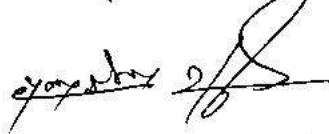
คำชี้แจง แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ
ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
ด้านการจัดบริการนักเรียน จำนวน 33 ข้อ

ขอความกรุณาจากท่าน โปรดช่วยตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงให้มากที่สุด
เมื่อตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ขอความกรุณาส่งคืนผู้วิจัยด้วย

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะ

(นายอนุชิต นาสมบูรณ์)

นิตติปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง ด้าน อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ

กำลังจ้าง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

ต่ำกว่า 35 ปี   35 ปีขึ้นไป

2. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

3. อาชีพ

รับจ้าง   รับราชการและรัฐวิสาหกิจ
 ทำธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร

แบบสอบถามตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคลองบาง

กระป๋อง

คำชี้แจง

- คำถามตอนนี้มี 33 ข้อ
- กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษา หรือ ต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านนั้น ๆ ในระดับใด
- การตอบให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน ซึ่งมี อยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ทั้งนี้ โปรดตอบตามความเป็นจริงข้อละ 1 ระดับเท่านั้น

ตัวอย่าง

อันดับ	ความต้องการในการจัดการศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกายของนักเรียน	✓				

หมายความว่าท่านมีความเห็นว่า มีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกายของนักเรียนในระดับมากที่สุด

ความต้องการในการจัดการศึกษา	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน					
การจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายของนักเรียน					
การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านอารมณ์ของนักเรียน					
การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสังคมของนักเรียน					
การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียน					
การจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด					
การนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม					
การจัดกิจกรรมที่เสริมให้นักเรียนสร้างความคิด สร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย และ ความสนใจ					
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้แสดงความสามารถ ความถนัด ของตนเอง					
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมไทย					
การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเสริมกรณีที่เครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอ					
การจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน (Portfolio) รายงานให้ ผู้ปกครองทราบ					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน					
การดูแลรักษาความปลอดภัย การรักษาความสะอาดและตกแต่งอาคารสถานที่ ให้ เป็นระเบียบ สวยงาม					
การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เสริมสร้าง พัฒนาการดีของนักเรียน					
การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักธรรมชาติ					
ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเท ได้สะดวก					

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ

ด้วยนายอนุชิต นาสมนุรณี นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

ซึ่งในการวิจัยในเรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียน
ของท่าน เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการวิจัยและ
โรงเรียนคลองบางกระบือต่อไป ดังนั้น จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายอนุชิต นาสมนุรณ
วัน เดือน ปีเกิด	9 ธันวาคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านยางตลาด (พินิจราษฎร์บำรุง) อ. ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
พ.ศ. 2536	จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อ. ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
พ.ศ. 2539	จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายวิทย์-คณิต) โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อ. ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
พ.ศ. 2544	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2550	ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2551	จบการศึกษาระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544	ครูสอนภาษาอังกฤษ ฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตบางนา อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
พ.ศ. 2548	ครูผู้ช่วย โรงเรียนคลองบางกระบือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนคลองบางกระบือ 43 หมู่ 19 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูศศ. 1 รองประธานชมรมครูภาษาอังกฤษ สพท. สมุทรปราการ เขต 2